वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

२०८१/०८२

नेपाल सरकार

प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्‌को कार्यालय

राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषा

(सप्तरी, सिरहा, धनुषा, महोत्तरी)

फोन नं. ०४१-५९०८०४

ईमेलः scodhanusha@gmail.com

वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

२०८१/०८२

नेपाल सरकार

प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषा

(सप्तरी, सिरहा, धनुषा, महोत्तरी)

फोन नं. ०४१-५९०८०४

ईमेलः **scodhanusha@gmail.com**

पुस्तकको नामः वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन, २०८१/०८२

प्रकाशकः तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषा
(सप्तरी, सिरहा, धनुषा, महोत्तरी)

वेवसाइटः https://scodhanusha.nsonepal.gov.np

फोन नम्बरः ०४१-५९०८०४/ ०४१-५९०९०४

इमेल ठेगानाः scodhanusha@gmail.com/ scodhanusha@nsonepal.gov.np

प्रकाशन मिति: २०८२, भाद्र

पहिलो संस्करण: २०८२, भाद्र

सम्पादक: तथ्याङ्क समन्वय अधिकारी, शिव नारायण महतो

सह-सम्पादक: तथ्याङ्क अधिकृत, महेश्वर बरई

तयारी सङ्कलन तथा लेखनः

- सुपरिवेक्षक, ज्ञानी शाह
- सुपरिवेक्षक, प्रमोद कुमार मण्डल
- खरिदार, रञ्जित कुमार सिंह (थारू)
- खरिदार, मनोहर भगत

डिजाइन तथा सेटिङः गणक, अमरनाथ साह

प्रकाशनः डिजिटलप्रति र केही वितरण प्रयोजनका लागि कार्यालयबाट प्रिन्ट गरिएको

सर्वाधिकारः तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषा

प्रकाशकीय

प्रभावकारी योजनाहरुको तर्जुमा र तोकिएका लक्ष्यहरुको मूल्यांकनका लागि सम्बन्धित क्षेत्रको वस्तुस्थिति झल्किने तथ्याङ्कको आवश्यकता पर्दछ। तथ्याङ्क एवं सुचना कुनै पनि विकास गतिविधि सञ्चालनका लागी आधारभुत स्तम्भ हो। सूचना सधै तथ्यमा आधारित हुनुपर्छ। तथ्याङ्कले सूचनालाई भरपर्दो बनाउने भएकोले यसको आधारबाट योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन मूल्यांकन यथार्थपरक बनाउन मिल्दछ। हाम्रो देशमा क्षेत्रगत तथ्याङ्क एवं सूचना विषयगत निकायले संकलन तथा विश्लेषण गरी प्रयोगमा ल्याएपनि राज्यलाई आवश्यक पर्ने आधारभूत र समष्टिगत तथ्याङ्क भने राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयले प्रकाशन गर्दै आएको छ र यसैलाई आधिकारिक मानिन्छ।

गत आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयबाट संचालित विभिन्न कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयन तथा यस कार्यालयका गतिविधिहरु समेटेर वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन २०८१/८२ तयार भएको छ।यस प्रतिवेदनमा कार्यालयको गत आर्थिक वर्षको वित्तीय तथा भौतिक प्रगति र जिन्सी व्यवस्थापन लगायत विषयहरु समावेश भएका छन् । यस प्रकाशनमा यस कार्यालयका कार्यक्षेत्रभित्र रहेका सप्तरी, सिराहा, धनुषा र महोत्तरी जिल्लाको केही तथ्याङ्कीय क्षलकसमेत समावेश गरिएको छ। यस प्रकाशनले यस कार्यालयका वार्षिक गतिविधीहरु सार्वजनिक गर्नुका साथै यसले कार्यालयको जनउत्तरदायी र पारदर्शिता अभिवृद्धि गर्नमा सहयोगी हुनेछ। यस प्रकाशनमा हुन सक्ने सम्भावित कमी कमजोरी तथा गल्तीलाई औंल्याई अगामी संस्करण मार्फत सुधार गर्ने कार्यमा सहायता गरिदिनु हुनका लागि अमूल्य सुझाव र सल्लाह उपलब्ध गराइदिनु हुन सम्पूर्ण पाठक वर्गहरुलाई हार्दिक अनुरोध गर्दछु।

अन्त्यमा, यो वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्न विभिन्न माध्यमबाट तथ्याङ्क सङ्कलन गरी लिपिबद्ध गर्नु हुने यस कार्यालयका सुपरिवेक्षकद्वय श्री ज्ञानी शाह र श्री प्रमोद कुमार मण्डल तथा खरिदारद्वय श्री रन्जित सिंह थारु र मनोहर भगतलाई धेरैधेरै धन्यवाद व्यक्त गर्दछु। त्यसैगरी यसको डिजाइन तथा सेटिङ गर्नुहुने गणक श्री अमरनाथ साहलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु। साथै यस प्रतिवेदन तयारीको क्रममा गहन अध्ययन गरी भाषा शुद्धासुद्धि र प्रतिवेदनलाई अझै परिस्कृत बनाउन सह-सम्पादन गर्नु हुने कार्यालयका तथ्याङ्क अधिकृत महेश्वर बरईलाई समेत धेरैधेरै धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

भाद्र, २०८२

शिव नारायण महतो
तथ्याङ्क समन्वय अधिकारी
तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषा

बिषय-सूची

खण्ड एकः तथ्याङ्क समन्वय कार्यालयको परिचय

१.१ पृष्ठभूमि..१

१.२ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालयको मुख्य कार्यहरु..२

१.३ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालयको कार्य विवरण...२

१.४ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालयहरूको शाखागत कार्य विवरण

 १.४.१ तथ्याङ्क शाखा..३

 १.४.२ प्रशासन शाखा...३

१.५ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषाको संगठन संरचना..४

खण्ड दुईः तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषाको कार्यक्षेत्र भित्र पर्ने जिल्लाहरूको संक्षिप्त परिचय

२.१ सप्तरी जिल्ला..५

२.२ सिराहा जिल्ला..७

२.३ धनुषा जिल्ला...९

२.४ महोत्तरी..१२

खण्ड तीनः जनसाङ्ख्यिक तथा पारिवारिक विवरण

३.१ जनसाङ्ख्यिक विवरण...१४

३.२ अनुपस्थित (स्वदेशमा अक्सर बसोबास गर्ने) जनसङ्ख्या...१५

३.३ अनुपस्थित (विदेशमा अक्सर बसोबास गर्ने) जनसङ्ख्या..१५

३.४ जिल्ला अनुसार जनसङ्ख्यामा भएको परिवर्तन तथा वार्षिक जनसङ्ख्या वृद्धिदर...................................१६

३.५ जिल्ला अनुसार जनसङ्ख्या तथा लैङ्गिक अनुपात..१६

३.६ गाउँपालिका र नगरपालिका अनुसार जनसङ्ख्याको विवरण..१६

३.७ उमेर समुह अनुसार जनसङ्ख्या विवरण...१७

३.८ धर्म अनुसारको विवरण...१८

३.९ दश वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरको वैवाहिक अवस्था...१८

३.१० जिल्ला अनुसार जन्मस्थानको आधारमा जनसङ्ख्या...१९

३.११ परिवारको आकार अनुसारको विवरण...१९

३.१२ परिवारमुलिको लिङ्ग अनुसार परिवार संख्या...१९

३.१३ उमेर समुह अनुसार परिवारमुलीको संख्या..२०

३.१४ घरको स्वामित्व अनुसार परिवार संख्या..२०

३.१५ घरको जगको बनोट अनुसार घरपरिवार संख्या..२०

३.१६ घरको बाहिरी गारो अनुसार घरपरिवार संख्या...२१

३.१७ घरको छानाको बनोट अनुसार घरपरिवारको संख्या...२१

३.१८ घरको भुईको बनोट अनुसार घरपरिवारको संख्या..२१

३.१९ खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवार संख्या...२१

३.२० परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या......................................२२

३.२१ बत्ति बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोतका अनुसार परिवारको विवरण..२२
३.२२ परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या..२२
३.२३ जिल्लागत रुपमा घरायसी साधन / सुविधाहरु प्रयोग गर्ने परिवार संख्या..२३
३.२४ परिवारमा महिलाको नाममा भएको घरजग्गा अनुसार परिवार संख्या...२३

खण्ड चारः वार्षिक कार्यक्रम, भौतिक तथा वित्तीय प्रगति

४.१ राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयबाट संचालित तालिम तथा गोष्ठी कार्यक्रममा यस कार्यालयबाट सहभागी कर्मचारीहरूको विवरण...२४
४.२ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषाबाट सञ्चालित तालिम तथा गोष्ठीहरुको विवरण.................................२५
४.३ आ.व.२०८१/०८२ को कार्यक्रमको प्रगति..२७
४.४ आ.व.२०८१/०८२ को भौतिक तथा वित्तिय प्रगति..२९
४.५ बेरुजु..३३
४.६ अनुगमन तथा निरीक्षण कार्य...३३

खण्ड पाँचः जिन्सी सम्बन्धी विवरण

५.१ आ.व.२०८१/०८२ को खप्ने जिन्सी मालसामानको वार्षिक विवरण..३४
५.२ अभिलेख व्यवस्थापन ३५
५.२.१ निर्णय फाइलहरूको अभिलेख...३५
५.२.२ प्रकाशन तथा प्रतिवेदनहरुको अभिलेख ब्यवस्थापन...३६

खण्ड छः जनशक्ति सम्बन्धी विवरण

६.१ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषाको दरबन्दी विवरण...३७
६.२ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषामा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण...३७

खण्ड सातः विविध

७.१ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषाको स्थापन भएपछि हालसम्मका कार्यालय प्रमुखहरुको विवरण.............३८
७.२ पुस्तकालयको स्थापना र प्रयोग..३८
७.३ तथ्याङ्कीय परामर्श..३८
७.४ अन्य कार्य...३८
७.५ सूचना अधिकारी...३९
७.६ सूचना प्रविधि..३९
७.७ समस्या र समाधानका उपाय
७.७.१ समस्या..३९
७.७.२ समाधानका उपाय...४०
७.८ नागरिक वडापत्र..४१
७.९ कार्यालयसम्म जाने नक्सा (Location Map)...४२

ग्राफ ३.१ जिल्ला अनुसार साक्षरता दर १५
ग्राफ ३.२ जिल्ला अनुसार जनसङ्ख्या १६
तस्विरहरू ४३

खण्डः एक
तथ्याङ्क समन्वय कार्यालयको परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

विगतमा केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग (CBS) तथ्याङ्क ऐन, २०१५ अन्तर्गत तथ्याङ्क सङ्कलन, प्रशोधन, विश्लेषण, प्रकाशन र वितरणका लागि केन्द्रीय निकायको रुपमा वि.सं. २०१५ साल पुस १७ गते स्थापना भएको थियो। यो विभाग सुरुमा अर्थ मन्त्रालय, त्यसपछि अर्थ आर्थिक विषय मन्त्रालय अन्तर्गत रहदै पछिल्लो समय राष्ट्रिय योजना आयोग मातहत रहेर कार्य सम्पादन गरेको थियो। यसले मुख्यतया जनगणना र सर्वेक्षणमार्फत समयसापेक्ष र भरपर्दो सामाजिक-आर्थिक तथ्याङ्कहरु उत्पादन गर्दै आएको तथ्य स्मरणीय छ। केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग स्थापना गर्नुको मुख्य उद्देश्य आवधिक विकास योजना, नीति तर्जुमा र निर्णयमा आवश्यक तथ्याङ्क राष्ट्रिय योजना आयोग र अन्य सरकारी निकायहरुलाई उपलब्ध गराउनु थियो। वि.सं. २०७९ भाद्र २८ मा नयाँ तथ्याङ्क ऐन, २०७९ जारी गरियो। यस ऐनले विगतको केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागलाई राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयमा स्तरोन्नति गर्ने प्रावधान राख्यो। फलस्वरुप वि.सं.२०७९ असोज २७ गते राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयको स्थापना भयो। हाल यो कार्यालय प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय अन्तर्गत रहेको छ। साविकको केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग (हाल राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय) को कार्य सम्पादनमा सहयोग पु-याउने उद्देश्यले सो विभाग मातहत रहने गरी वि.सं. २०५० सालमा नेपाल अधिराज्यभरी ३३ वटा जिल्लामा विभिन्न जिल्लाहरुलाई कार्यक्षेत्र बनाई शाखा तथ्याङ्क कार्यालयहरुको स्थापना गरियो। सोही क्रममा वि.सं. २०५० साल श्रावण १ गते देखि धनुषा र सिराहा जिल्ला कार्यक्षेत्र रहने गरी शाखा तथ्याङ्क कार्यालय, धनुषाको स्थापना भएकोमा मिति २०७० साल चैत्र १ गते देखि कार्यालयको नाम परिवर्तन भई तथ्याङ्क कार्यालय, धनुषा भएको थियो। मिति २०८१ साल साउन १ गते देखि तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषामा स्तरोन्नति भएको हो। यस कार्यालयले सप्तरी, सिराहा, धनुषा र महोत्तरी जिल्ला कार्यक्षेत्र हुने गरी तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषा जिल्लाको सदरमुकाम जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका वडा नं. ४, विद्यापति चोकमा स्थापित रहेको छ। तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषाको स्थापना पश्चात राष्ट्रिय तथा स्थानीय स्तरमा राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयबाट सञ्चालन हुने गणना एवं सर्वेक्षणहरुमा संलग्न हुनुको अतिरिक्त तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषाको आफ्नै वार्षिक कार्यक्रम सञ्चालन हुँदै आएको छ। जिल्लास्तरमा यस कार्यालयले सेवाग्राहीहरुलाई सर्वसुलभ रुपमा तथ्याङ्कीय सेवा उपलब्ध गराउँदै आएको छ। यस कार्यालयले मधेश प्रदेश सरकारका विभिन्न मन्त्रालय, निर्देशनालय तथा अन्य निकायहरुको तथ्याङ्कको मागको आपूर्ति गर्दै आएको छ। मधेश प्रदेशका चारवटा जिल्लाहरु सप्तरी, सिराहा, धनुषा र महोत्तरीका विभिन्न स्थानीय तहहरुसंग तथ्याङ्कीय विषयमा समन्वय कायम गर्नुका साथै स्थानीय तहहरुलाई चाहिएको तथ्याङ्क उपलब्ध गर्दै आएको छ।

१.२ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालयको मुख्य कार्यहरु

- राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयबाट आफ्नो कार्यक्षेत्रमा सञ्चालन गरिने गणना एवं सर्वेक्षणमा संलग्न हुने।
- राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयबाट जिल्लास्तरमा सञ्चालन हुने तालिम कार्यमा सघाउ पु-याउने र स्थानीय स्तरमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक पर्ने तालिम सञ्चालन गर्ने।
- तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषाको वार्षिक कार्यक्रम तोकिएको समयमा सम्पन्न गरी राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयमा पठाउने।
- कार्यक्षेत्र अन्तर्गतका जिल्लाहरुको तथ्याङ्क प्रोफाइल तयार गर्ने।
- जिल्लाहरुमा आवश्यक तथ्याङ्क उपलब्ध भए नभएको मूल्याङ्कन गर्ने ।
- जिल्ला स्तरीय तथ्याङ्क विकास कार्यक्रम बनाई केन्द्रमा पठाउने।
- वडा र गणना क्षेत्रको सिमाना, धरातल र घरपरिवारको निर्दिष्ट स्थान छुट्याउने गरी नक्साङ्कन गर्ने।
- जिल्लास्तरीय तथ्याङ्कीय क्रियाकलापहरुको समन्वय गर्ने।

१.३ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालयको कार्य विवरण

- कार्यक्षेत्र भित्रका स्थानीय तहबाट माग भई आएका तथ्याङ्क पूर्ति गर्न कार्यक्षेत्र भित्र आवश्यक गणना, सर्वेक्षण, अध्ययन अनुसन्धानको कार्य गर्ने।
- सम्बन्धित कार्यालय अन्तर्गत रहेका स्थानीय तहको तथ्याङ्कीय इकाई मार्फत तथ्याङ्क सम्बन्धी कार्यमा सहकार्य गर्ने।
- प्रदेशको वार्षिक तथा त्रैमासिक कूल गार्हस्थ उत्पादन तथा मूल्य सूचकाङ्क निर्माणका लागि आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्रको आवश्यक तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने।
- राष्ट्रिय स्तरमा संचालन हुने राष्ट्रिय गणना तथा सर्वेक्षणहरुमा राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयसँग समन्वय गरी आफ्नो कार्यक्षेत्रभित्र व्यवस्थापन, जनशक्ति छनौट, तालिम तथा स्थलगत कार्य संचालन र सोसँग सम्बन्धित अन्य कार्यहरु गर्ने।
- स्थानीय तहको समन्वयमा National Data Profile को कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य गर्ने।
- स्थानीय तहमा कार्यरत तथ्याङ्क सम्बन्धी काम गर्ने जनशक्तिको क्षमता विकासका लागि आवधिकरुपमा प्रशिक्षण एवम् अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।
- स्थानीय तह एवम् सम्बद्ध निकायलाई आधिकारिक तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने।
- राष्ट्रिय तथ्याङ्कको प्रादेशिक डाटाबेस तयार गर्न आवश्यक तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने।
- स्थानीय तहका तथ्याङ्क उत्पादक निकायहरुसँग अन्तरनिकाय समन्वय गर्ने।
- राष्ट्रिय स्तरको तथ्याङ्क संकलनका लागि सर्वेक्षण अनुमति प्राप्त गरेका निकाय तथा संघसंस्थाले स्थानीय तहमा गर्ने तथ्याङ्क संकलन सम्बन्धी कार्यको अनुगमन गर्ने।
- स्थानीय तहमा हुने तथ्याङ्क संकलन, प्रशोधन, विश्लेषण र प्रकाशन तथा भण्डारणका विषयमा निर्धारित मानक तथा गुणस्तरको पालना भए नभएको अनुगमन गर्ने र राष्ट्रिय

तथ्याङ्क प्रणालीको स्तरोन्नतिका लागि राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयले दिएको निर्देशन बमोजिमका काम गर्ने।

- राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय अन्तर्गतका महाशाखाबाट संचालित गणना तथा सर्वेक्षणका सम्बन्धमा उप-प्रमुख तथ्याङ्क अधिकारीबाट राय माग भएका फाइल/कागजातमा सम्बन्धित कानून, स्वीकृत ढाँचा, मापदण्ड, विधि र प्रकृया अनुरुप राय परामर्श उपलब्ध गराउने।

१.४ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालयहरूको शाखागत कार्य विवरण

१.४.१ तथ्याङ्क शाखा

- प्रदेशमा संचालन हुने गणना, सर्वेक्षण र क्षमता विकास सम्बन्धी तालिम, कार्यशाला, गोष्ठीमा आवश्यक समन्वय गर्ने।
- गणना क्षेत्र नक्साङ्कन सम्बन्धी कार्यहरु गर्ने।
- प्रादेशिक तथ्याङ्क प्रकाशन, वितरण तथा तथ्याङ्कीय साक्षरता सम्बन्धी कार्य गर्ने।
- स्थानीय तहहरुसँग समन्वय गरी National Data Profile को कार्यन्वयन सम्बन्धी कार्य गर्ने।
- कार्यालयको नीति, योजना र कार्यक्रम तयार गर्ने तथा सोको प्रगति विवरण तयार गर्ने।
- राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयले गर्ने गणना तथा सर्वेक्षणहरुको संचालन, व्यवस्थापन, सुपरिवेक्षण, तथ्याङ्क प्रविष्टि तथा प्रदेशस्तरीय प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धी कार्य गर्ने।
- प्रदेश र स्थानीय तहका सम्बन्धित सूचकहरू समेटी प्रदेश तथा स्थानीय तहका प्रतिवेदन एवम् प्रोफाइल तयार गर्ने।
- प्रदेशको वार्षिक तथा त्रैमासिक कूल गार्हस्थ उत्पादन तथा मूल्य सूचकाङ्क निर्माण सम्बन्धी कार्य गर्ने।
- तथ्याङ्क समन्वय अधिकारीले तोके बमोजिमका अन्य कार्यहरु गर्ने।

१.४.२ प्रशासन शाखा

- कार्यालयको कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी कार्यहरु गर्ने।
- पत्र व्यवहार, कर्मचारीको हाजिरी, विदा, काज आदिको विवरण अद्यावधिक गर्ने, अभिलेख राख्ने।
- खरिद, भण्डारण र माग फाराम स्वीकृत भै आएका सामानहरु निकासा सम्बन्धी कार्य गर्ने।

- कार्यालयको भवन, मेसिनरी लगायत सबै साधनको मर्मत, संभार, लिलाम, मिनाहा र कार्यालय सरसफाई सम्बन्धी कार्यहरुको व्यवस्थापन गर्ने।
- कार्यालयको जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धी कार्य गर्ने।
- कार्यालयको खानेपानी, ढलनिकास, बिजुली तथा टेलिफोन व्यवस्था चालु राख्ने।
- तथ्याङ्क समन्वय अधिकारीबाट राय माग भएका फाइल/कागजातमा सम्बन्धित कानून, स्वीकृत मापदण्ड, विधि र प्रकृया अनुरुप राय परामर्श उपलब्ध गराउने।
- प्रमुख तथ्याङ्क अधिकारीबाट राय माग भएका फाइल/कागजातमा सम्बन्धित कानून, स्वीकृत मापदण्ड, विधि र प्रकृया अनुरुप राय परामर्श उपलब्ध गराउने।
- को.ले.नि.का. बाट स्वीकृत बजेट, अख्तियारी एवं कार्यक्रम बमोजिम समयमै निकासा प्राप्त गरी आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी कार्य गर्ने।
- कार्यालयको खर्चको फाँटवारी तथा वार्षिक आर्थिक प्रतिवेदनहरु तयार गरी प्रमाणित गराई सम्बन्धित निकायमा तत् तत् समयमा पेश गर्ने।
- आन्तरिक तथा अन्तिम लेखापरीक्षण सम्बन्धी कार्य गराउने, कार्य सञ्चालन कोष अन्तर्गत खडा भएका कोष एवम् अन्य सरकारी कोषको हिसाब सम्बन्धित कार्यालयमा समयमै पेश गर्ने।
- बेरुजु फछ्र्यौटका सिलसिलामा सम्बन्धित निकायहरुबाट प्राप्त निर्देशनहरुलाई प्रभावकारीरुपमा कार्यान्वयन गर्ने।
- शाखामा भुक्तानीका लागि प्राप्त हुने बिल भरपाई सहितका कागजातहरुको परीक्षण गरी तोकिएको समयावधि भित्रै भुक्तानी गर्ने।
- कार्यालयको स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट सञ्चालन गर्न खाता सञ्चालन गर्ने।
- तथ्याङ्क समन्वय अधिकारीले निर्देशित गरेका अन्य कार्यहरु गर्ने ।

१.५ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषाको संगठन संरचना

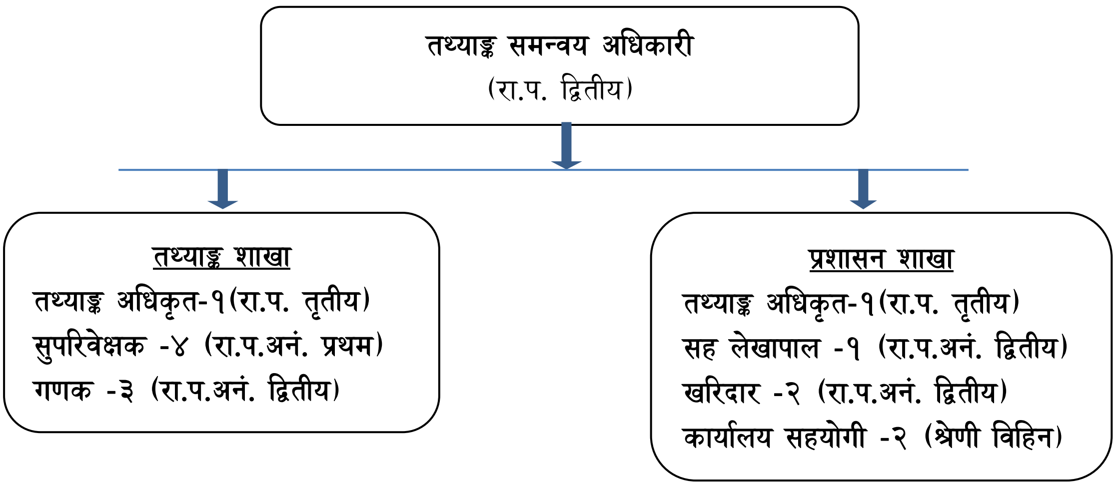

खण्डः दुई

तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषाको कार्यक्षेत्र भित्र पर्ने जिल्लाहरूको संक्षिप्त परिचय

२.१ सप्तरी जिल्ला

मधेश प्रदेश अन्तर्गत पर्ने सप्तरी जिल्ला नेपालमै विशिष्ट पहिचान बोकेको जिल्लाको रूपमा चिनिन्छ। एक समयमा तिरहुत राज्यको एउटा महत्त्वपूर्ण भाग मानिएको यस जिल्लामा विभिन्न जातजातिको साझा बसोबास रहदै आएको छ। यस जिल्लामा हिन्दु, बौद्ध र इसाई धर्म मान्नेहरूको सघन बस्ती रहेपनि छिटफुट रूपमा क्रिश्चियन लगायतका धर्म मान्नेहरूको पनि बसोबास रहेको छ। विभिन्न धर्मावलम्बीहरू एक आपसमा भाइचारा एवम् सामाजिक सद्भावका साथ पुस्तौंदेखि बस्दैआएका छन्। सप्तरी जिल्लाको नामाकरणको सम्बन्धमा केलाउनुपर्दा सप्त र तरी गरी दुइवटा शब्दले बनेको छ, जसमा सप्तको अर्थ सात र तरीको अर्थ वन हो। सातवटा वनको श्रृङ्खला रहेका कारण सप्त तरी भन्दा भन्दै सप्तरी भनिन थालिएको हो भन्ने जनविश्वास रहि आएको छ।

भौगोलिक अवस्थिति र हावापानी

समुद्री सतहदेखि ६४ देखि ४ सय ५७ मिटरको उचाइमा अवस्थित यस जिल्लाको कुल क्षेत्रफल १ हजार ३ सय ५९.२८ वर्ग किलोमिटर रहेको छ। यहाँको तापक्रम ७ देखि ४० डिग्रीसम्म रहने गर्दछ। सप्तरी जिल्लाको औसत वर्षा १ हजार ३ सय ३६ देखि १ हजार ८ सय ३५ मि.मि.सम्म हुने गर्दछ। पूर्व-पश्चिम लम्बाई ४३ किलोमिटर तथा उत्तर-दक्षिण चौडाइ २३

किलोमिटर रहेको छ भने तराई भू-भागले ६३ प्रतिशत तथा चुरे भू-भागले ३७ प्रतिशत भूमि ओगटेको छ। सप्तरी जिल्लाको हालको सीमाना पूर्वमा सप्तकोशी नदी, पश्चिममा बलान नदी, उत्तरमा उदयपुर र दक्षिणमा भारतको बिहार राज्य पर्दछ।

ऐतिहासिक धार्मिक तथा सांस्कृतिक सम्पदा

सप्तरी जिल्लाको यो भू-भाग प्राचीन अवस्थामा विदेह(मिथिला) राज्य अन्तर्गत पर्दथ्यो। आर्य संस्कृतिको उद्भव स्थलको रूपमा परिचित सप्तरीको बनौलीमा मैथिली भाषाका महाकवि विद्यापतिले १२ वर्ष सम्म निर्वासित जीवन बिताएका थिए। पुरादित्य राजाको बनौली स्थित दरबारमा राजा शिव सिंहकी पत्नी लखिमा देवीका साथ महाकवि विद्यापति बसेको तथ्य इतिहासमा उल्लेख छ। विद्यापतिको गुणवताबाट प्रसन्न भएर पुरादित्य राजाले इ.सं. १४०८ मा लिखनावली लेख्न लगाएका थिए। उक्त ग्रन्थमा राजकाज सञ्चालन सम्बन्धी विषयवस्तुहरू समावेश गरिएको थियो।

त्यसो त सप्तरी जिल्लामा विभिन्न समयमा राजा महाराजाहरूको निवास तथा आश्रय स्थल रहेको कुरा इतिहासमै उल्लेख छ। चुरे क्षेत्रमा चन्द्रवंशी राजाहरूको दरबार, खोक्सर प्रवाहाको कनकपट्टी दरबार, मानराजाको मानराजा गढी, छिन्नमस्ताको सखडेश्वरी भगवती, राजविराजको राजदेवी भगवती, भारदहको कंकालिनी भगवती, शम्भुनाथको शम्भुनाथ मन्दिर, मरौटीको कृष्णाराम, कटैयाको दिनाभद्री, रूपनगरको विष्णु मन्दिर, हनुमाननगरको हनुमान मन्दिर सहितका धार्मिक स्थल एवम् अवशेषहरूले सप्तरी जिल्लाको ऐतिहासिकताबारे पुष्टि गर्दछन्।

प्राकृतिक सम्पदा

सप्तरी जिल्ला भएर पूर्वमा सप्तकोशी नदी र पश्चिममा बलान नदी बगेका छन्। यी नदीहरूले मिथिलाञ्चलको शान बढाउनुका साथै जिल्लाको सीमाना समेत छुट्याएका छन्। त्यसो त वि.सं. २०२२ साल अघिसम्म सप्तरी जिल्लाको सीमाना सुनसरीको लौकहीसम्म र पश्चिममा कमला नदीसम्म पर्दथ्यो। वि.सं. २०२२ सालमा राजनीतिक विभाजनका कारण हाल सुनसरीमा पर्ने कुशहा, हरिपुर, शोभनपुर, मधुवन र श्रीपुरका साथै कोशी टप्पु वन्यजन्तु आरक्षण समेतलाई अलग-अलग पार्ने काम भएको हो। यता हालको कमला नदीदेखि पूर्वको महत्त्वपूर्ण चार प्रगन्ना सिराहा जिल्लामा गाभिएको हो।

राजनैतिक तथा प्रशासनिक विभाजन

- प्रतिनिधि सभानिर्वाचन क्षेत्रः ४
- प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्रः ८
- गाउँपालिका संख्याः ९ (जम्मा वडा-५७)
- नगरपालिका संख्याः ९ (जम्मा वडा-१०७)
- जिल्ला सदरमुकामः राजविराज

२.२ सिराहा जिल्ला

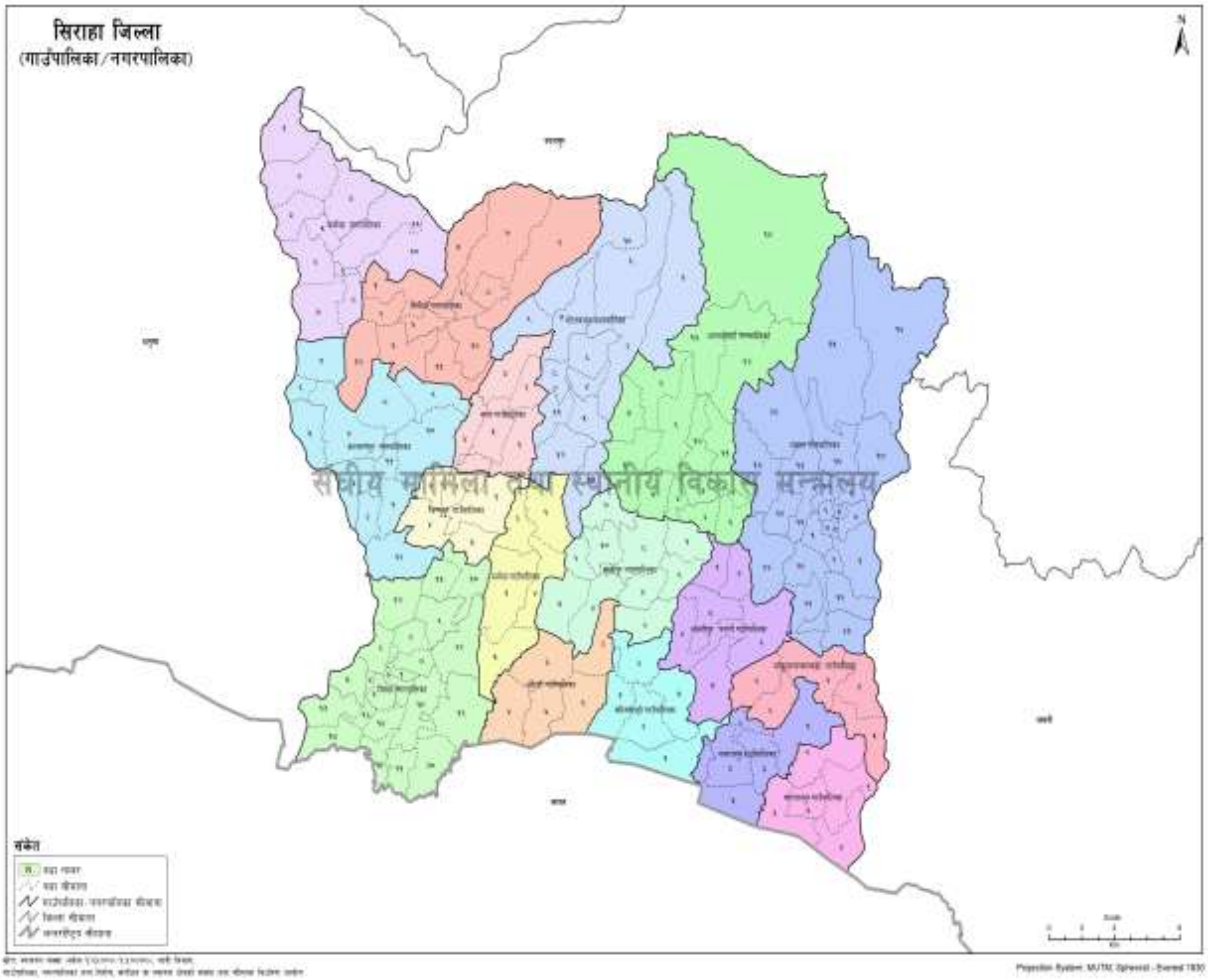

नेपालको एकीकरणको इतिहासलाई हेर्ने हो भने एकीकरण पूर्व बाईसे चौविसे राज्यहरु जस्तै यस भेगलाई चौदण्डी राज्यको रुपमा राजा कर्ण सेनले राज्य गरेको तथ्य पाईन्छ। साथै यस राज्यको सिमाना पश्चिम कमला नदी देखि पूर्वमा कोशी नदी सम्म फैलिएको र चौदण्डी राज्य अन्तर्गत बिजयपुर र अम्बरपुर (वर्तमान सिराहा र सप्तरी) पनि रहेको पाईन्छ। गोरखाली फौजबाट काठमाण्डौ उपत्यकाको विजय पश्चात पूर्वतर्फ एकीकरण अभियान संचालन गर्ने क्रममा गोरखाली सेनाले चौदण्डी राज्य पनि विजयी गरे पश्चात अंग्रेजहरुले विरोध जनाएको र पृथ्वी नारायण शाहले कुटनीतिक तथा चातुर्यको माध्यमबाट भारतको गभर्नर जनरल वारेन हस्टिनलाई मकवानपुर आदि विषयमा बुझाउदै आएझैं यसको लागि पनि मालवाजवी (तिरो/लगान) बुझाउन तयार भएकोले यी ईलाका गोरखालीहरुको अधिकारमा आएर इष्ट इण्डिया कम्पनी कुनै किसिमको हानी छैन भन्ने व्यहोराको पत्र पठाएकोमा विवाद चल्दा चल्दै पनि चौदण्डी राज्यको मातहतमा रहेको सिराहा सप्तरी ईलाका नेपाल अधिराज्यको एक भागको रुपमा गाभिएको देखिन्छ।

पछि इष्ट इण्डिया कम्पनिसँग लडाइका कारणहरु मध्ये यी ईलाकाहरुमा कसको नियन्त्रण रहने भन्ने कुरा पनि एक भएको देखिन आउदछ। २८ नोभेम्वर १८१५ मा अंग्रेजहरुले राखेको सन्धि

प्रस्तावका सर्तमा यी तराई प्रदेश उपर कम्पनिकै अधिकार मान्नुपर्ने र यसबापत नेपाललाई बार्षिक रु. २ लाख प्राप्त हुने कुरा परेकोमा नेपालले यो कुरा नमानेको हुँदा पुनः लडाई जारी रहेको र अन्तमा औलोरोगले ग्रस्त यो क्षेत्र आफ्नो नियन्त्रणमा लिई पछिसम्म कचिंगल राख्नु भन्दा छाड्नमा बुद्धि मानी देखिएकोले अंग्रेजहरुले उक्त क्षेत्र नेपालकै सिमाभित्र पर्ने र बार्षिक रु. २ लाख अंग्रेजहरुलाई दिनुपर्ने गरी सन्धिमा संशोधन गर्न मानेको इतिहासमा देखिन्छ। यसप्रकार सन् १८१६ पछि मात्र वर्तमान सप्तरी तथा वरिपरिका जिल्लाहरु नेपालको पूर्ण अधिकारमा आएको हो। वि.सं. २०१८ सालमा नेपाल अधिराज्यको ३४ जिल्लाहरुलाई ७५ जिल्लामा विभाजन नगर्दासम्म सिराहा जिल्लाको वर्तमान क्षेत्र सप्तरी जिल्लामा पर्दथ्यो।

नामाकरण

विभिन्न किम्वदन्ती र भनाईहरु अनुसार यहाँका राजा सल्हेश ज्यादै आदर्श भएका र सबैलाई सहयोग गर्ने र सहारा दिने भएकाले भारतबाट व्यापार गर्न आउने व्यापारीहरुले जंगल नै जंगल भएको यस क्षेत्रलाई “सहारा” भन्दाभन्दै पछि अपभ्रंश भई सिराहा रहन गएको भन्ने किंवदन्ती रहेको छ। त्यसैगरी अर्को भनाई अनुसार यस ठाँउमा जंगल भएको र स्थानीय भाषामा रुखका जरालाई “शिर” भनिने हुँदा जरैजरा भएको ठाँउलाई सिराहा भएको भन्ने भनाई रहेको छ।

भौगोलिक अवस्था

भू-बनोटको आधारमा सिराहा जिल्लालाई शिवालिक श्रृङ्खला र तराई श्रृङ्खलामा विभाजित गर्न सकिन्छ। शिवालिक श्रृङ्खलामा उत्तरी भागमा पर्ने चुरे क्षेत्र तथा चुरेको फेद भाग भावर क्षेत्र पर्दछ भने तराई श्रृङ्खलामा तराईका समथर एवम् उर्वर भूमी पर्दछ। साथै जिल्लाको भौगोलिक अवस्थितिलाई निम्न अनुसार वर्गीकरण गर्न सकिन्छ।

- ❖ कुल क्षेत्रफलः- १२२८ वर्ग कि.मि. (नेपालको कुल क्षेत्रफलको ०.८३ प्रतिशत)
- ❖ अक्षांशः- २६ डिग्री ३३" देखि २६डिग्री ५५" उत्तर
- ❖ देशान्तरः- ८६ डिग्री ६" देखि ८६ डिग्री २६" पूर्व
- ❖ उचाईः- समुन्द्री सतहबाट ७६ मि. देखि ८८५ मि. सम्म
- ❖ औसत लम्बाईः- ४२.४ कि.मि. (उत्तर-दक्षिण)
- ❖ औसत चौडाईः- २९.७ कि.मि. (पूर्व-पश्चिम)

राजनीतिक/प्रशासनिक विभाजन

नेपालको मधेश प्रदेशमा अवस्थित सिराहा जिल्लाको राजनीतिक/प्रशासनिक विभाजनलाई निम्न अनुसार देखाइएको छः

- ❖ नगरपालिका संख्याः- ८
- ❖ गाउँपालिका संख्याः- ९
- ❖ वडा संख्याः- १६४
- ❖ प्रतिनिधि सभा सदस्य निर्वाचन क्षेत्र संख्याः- ४
- ❖ प्रदेश सभा सदस्य निर्वाचन क्षेत्र संख्याः- ८
- ❖ जिल्ला सदरमुकामः सिरहा

२.३ धनुषा जिल्ला

नेपालको मधेश प्रदेशका ८ वटा जिल्ला मध्ये एक जिल्ला धनुषा हो। मधेश प्रदेशको राजधानी जनकपुरधाम यसै जिल्लामा पर्दछ। नेपालको कुल भूभागको ०.८०% र कुल जनसङ्ख्याको २.९७% ओगटेको तथा विभिन्न ८८ जातजाति पाइएको यस धार्मिक क्षेत्रले आफूभित्र समेटेको भौगोलिक सामाजिक तथा सांस्कृतिक विविधताले यस जिल्लालाई देश विदेशमा परिचित गराएको छ। भारतको सीमावर्ती शहर जयनगरसम्म पुग्ने नेपालको एक मात्र रेलसेवाले पनि यस जिल्लाको महत्त्वलाई बढाएको छ। यस जिल्लाले पुर्वमा सिराहा पश्चिममा महोत्तरी उत्तरमा सिन्धुली, उदयपुर र दक्षिणतर्फ भारतको बिहार राज्यको मधुवनी जिल्लाको सिमानालाई छोएको छ। व्यापारिक र प्रशासनिक बाहेक धार्मिक महत्व ओगटेको यो जिल्लाको महत्व नेपालमा मात्र नभएर नेपाल बाहेक भारत लगायत विश्वका विभिन्न देशका हिन्दु धर्माबलम्वीको बीचमा रहेको छ।

प्राचीन कालमा हालको जनकपुर क्षेत्र मिथिलापुरीको सभ्यता उपनिषद्कालको समयमा सर्वोच्च शिखरमा पुगेको पाइन्छ। त्यस समयका शासकहरु सभ्य र उदार भएको कारण मिथिलापुरीमा अध्यात्मिक शिक्षा दर्शन तथा उपनिषद्हरुको अत्यन्त विकास भएको इतिहासमा पाइन्छ। सत्ययुगको अन्त्यतिर गएर बैष्णव भगवान विष्णुका अनुयायीहरुको प्रयासबाट मिथिलापुरीको खोज र पुनर्जागरण गरी मिथिलाराज्य जनकपुरको नाममा प्रतिस्थापित हुन पुगेको देखिन्छ।

नेपालको एकीकरणपछि नेपालको तराई भूभागमा रहेको यो मिथिलापुरी क्षेत्रको महत्व पौराणिक कालदेखि जुन रुपमा रही आएको थियो अझ त्यो भन्दा बढीरुपमा धार्मिक पर्यटकीय रुपमा समेत आज यो क्षेत्रको महत्वमा वृद्धि भइरहेको छ।

जनकपुर नगरीले नेपालको ऐतिहासिक, धार्मिक र सांस्कृतिक महत्व बोकेको छ। त्रेतायुगका राजा महर्षि जनकको उत्कृष्ट राजधानी जनकपुर अहिले एक विशिष्ट धार्मिक र पर्यटकीय स्थलका रुपमा समेत विकसित हुदै गईरहेको छ। त्रेतायुगमा मर्यादा पुरुषोत्तम श्रीरामसंग जानकीको विवाह पश्चात यस क्षेत्रको गरिमा अझ उत्कर्षमा पुगेको पाईन्छ। यहाँ भगवान श्री राम र सीताको शुभविवाह सम्पन्न भएको हुनाले देशका विभिन्न स्थानबाट वैवाहिक कार्यको लागि यसै स्थानमा आउने गर्दछन। यस स्थानमा विवाह गर्नाले वर वधुको जीवन सफल हुने विश्वास सर्वत्र गरिन्छ। त्यस्तै श्रीरामचन्द्र भगवानले आफ्नो वाणवाट जमिनको पानी निकाली नुहाएको स्थान आज गंगासरको नामले प्रसिद्धि छ। यस स्थानमा नुहाउनाले मानिसको छाला सम्बन्धि रोगहरु र पानी खानाले पेट सम्बन्धिका रोगहरु निको हुने विश्वास गरिन्छ।

नेपालमा पशुपतिनाथ पछि सबै भन्दा बढी धार्मिक श्रद्धालु आउने स्थलहरुमध्येमा जनकपुरधाम स्थित जानकी मन्दिरको स्थान दोस्रो रहेको छ। धार्मिक महत्वको साथै उद्योग, व्यापार, यातायात, संचार र विकासका अन्य गतिविधिसमेतको आधारमा यस जिल्लाको महत्वपूर्ण स्थान रहेको छ। नेपालका पहिलो रेल्वे सेवा यसै स्थानमा पर्दछ। नेपाल र भारतको सीमानालाई रेलबाट जोडने यातायात सेवा यसै जिल्लामा पर्दछ।

यातायातको हिसाबमा पूर्व पश्चिम लोकमार्ग छोएका र महेन्द्रराजमार्ग देखि जनकपुर हुदै जलेश्वर मटिहानीका साथै जनकपुरबाट हुलाकी सडक हुदै कमला नदी र सिराहा जिल्ला सँग सम्पर्क हुनु र विभिन्न क्षेत्रमा निर्मित उत्तर दक्षिण सडकहरुले पनि यस जिल्लका एक ठाउँबाट अर्को क्षेत्रका जनताबिचमा नजिक बनाउन महत्वपूर्ण भुमिका निर्वाह गरेको छ।

भौगोलिक अवस्थिति

- अक्षांश: २५ डिग्री ३५ मिनट देखि २७ डिग्री ५ मिनटउत्तरी अक्षांश सम्म
- देशान्तरः ८५ डिग्री ५२ मिनट देखि ८६ डिग्री २० मिनट पूर्वी देशान्तर सम्म
- सिमानाः- पूर्व-सिराहा जिल्ला, पश्चिम-महोत्तरी जिल्ला, उत्तर-सिन्धुली जिल्ला, दक्षिण-भारतको बिहार राज्य
- अवस्थिति: तराई
- क्षेत्रफल:-१,१९० वर्ग किलोमिटर
- औसत लम्बाई:-उत्तर-दक्षिण ४५.२७ किलोमीटर
- औसत चौडाई:- पूर्व-पश्चिम २७.४७ किलोमीटर
- अधिकतम लम्बाई:- ५८ किलोमीटर
- न्युनतम लम्बाई:- ३९ किलोमीटर
- अधिकतम चौडाई:- ३४ किलोमीटर
- न्युनतम चौडाई:- २२ किलोमीटर

राजनैतिक तथा प्रशासनिक विभाजन

- प्रतिनिधि सभानिर्वाचन क्षेत्रः ४
- प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्रः ८
- गाउँपालिका संख्याः ६ (जम्मा वडा ३५)
- उपमहानगरपालिका संख्या: १ (जम्मा वडा २५)
- नगरपालिका संख्याः११ (जम्मा वडा १०९)
- जिल्ला सदरमुकामः जनकपुरधाम

मुख्य पर्यटकीय स्थलहरु

पर्यटकीय स्थलको नाम	*स्थान*
जानकी मन्दिर	जनकपुरधाम
धनुष मन्दिर	धनुषाधाम
क्षीरेश्वरनाथ मन्दिर	क्षीरेश्वरनाथ न.पा.
मणि मण्डप	जनकपुरधाम(पिडारी)
महागंगा आरती	गंगा सागर
परशुराम तलाऊ	मिथिला बिहारी न.पा.
पोखरिया	मिथिला न.पा.

२.४ महोत्तरी जिल्ला

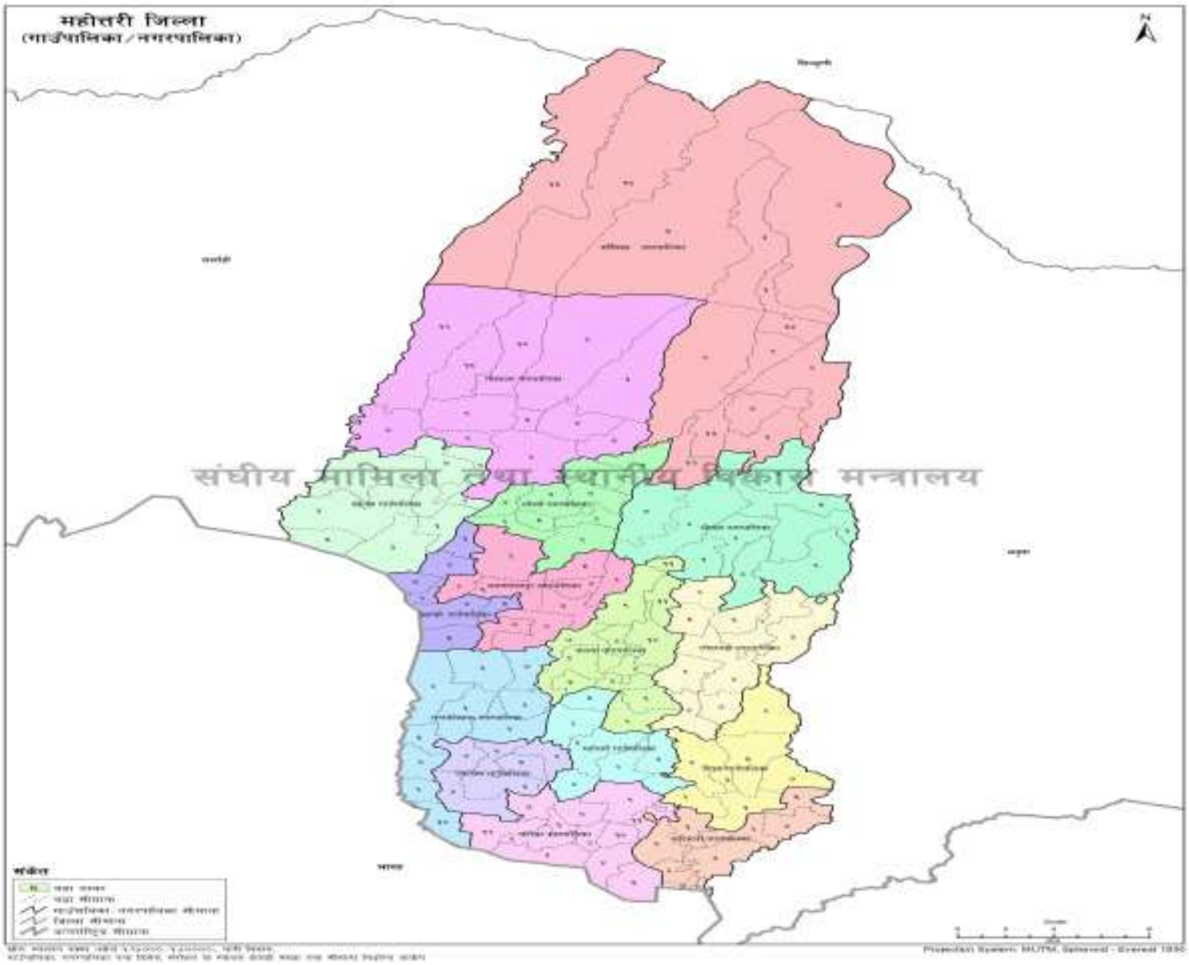

नेपालको मधेश प्रदेश अन्तर्गत ८ जिल्लाहरुमध्ये मध्य दक्षिणी तराई भेगमा अवस्थित महोत्तरीलाई जिल्लाको रुपमा राज्यले वि.सं.२०१९ सालमा स्थापित गरेको हो। यो जिल्ला विश्वको मानचित्रमा २६°३६' उत्तर देखि २८°१०' उत्तर अक्षांश र ८५°४१'पूर्व देखि ८५° ५७' पूर्व देशान्तरभित्र फैलिएको छ। भौगोलिक नक्साको आधार हेर्ने हो भने १००२ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफलमा फैलिएको यस जिल्लाको उत्तर–दक्षिण लम्बाई बढी र पूर्व– पश्चिमको चौडाई कम भइ आयातकार रुपमा अवस्थित छ। यस जिल्लाको औसत लम्बाई ५८ कि.मी. (उत्तर–दक्षिण) र चौडाई १८ कि.मी. (पूर्व–पश्चिम) रहेको छ। भौगोलिक धरातलीय स्वरुपका हिसाबले हेर्दा उत्तरतर्फ पत्रेदार चुरे तथा भावर क्षेत्र (१४%) र दक्षिणतर्फ तराईको समथर मैदान (८६%) का दुई भू–भागहरु रहेका छन् जुन समुन्द्र सतहबाट ६१ मिटरदेखि ८०८ मिटरसम्मको उचाईमा फैलिएका छन्।

यस जिल्लामा मटिहानी, जलेश्वरनाथ, सोनामाईस्थान, पञ्चधुरामाईस्थान, टुटेश्वरनाथ, परबलस्थान जस्ता ऐतिहासिक स्थल रहेको पाइन्छन्। यस जिल्लाको उत्तरमा भावर बलौटे माटो र चट्टानले बनेको चुरे पहाड छ भने मध्य भागमा बलौटे पत्थरीलो माटो तथा दक्षिणी भेगमा मलिलो पाँगो

माटो पाइन्छ। यस जिल्लाको उत्तरी भेगमा मकै तथा कोदोको खेति गरिन्छ भने मध्य भागमा उखु तथा दक्षिणी भागमा धान र गहुँको उत्पादन गर्ने गरिन्छ। यहाँको औसत तापक्रम ४० डिग्री सेल्सियस र न्यूनतम ५.६ डिग्री सेल्सियस रहेको पाईन्छ। यहाँको औसत वर्षा १८४१.१ मि.लि. रहेको छ भने औसत सापेक्षित आद्रता ८७ प्रतिशत रहेको पाईन्छ। यहाँ गर्मी महिनामा समथर भूमिमा निकै गर्मी हुने र चुरे क्षेत्रमा गर्मीमा गर्मी र जाडो महिनाहरुमा निकै जाडो हुने हावापानीले भरिएको छ। यस जिल्लाका प्रमुख व्यपारिक स्थलहरुमा मटिहानी, जलेश्वर, गौशाला, बर्दिवास, रामगोपालपुर पर्दछ।

मध्य तराइको मिथिला नगरीमा अवस्थित महोत्तरी जिल्ला नेपालको ऐतिहासिक जिल्ला मध्ये एक पर्दछ। मधेश प्रदेशको ८ जिल्ला मध्ये महोत्तरी जिल्ला सबैभन्दा सानो जिल्ला हो। कुल स्थानीय तह १५ रहेको यस जिल्लाको उत्तरमा सिन्धुली, पूर्वमा धनुषा, पश्चिममा सर्लाही जिल्ला पर्दछ भने दक्षिणमा भारतको बिहार राज्य पर्दछ।

राजनैतिक तथा प्रशासनिक विभाजन

- प्रतिनिधि सभा निर्वाचन क्षेत्रः ४
- प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्रः ८
- गाउँपालिका संख्या: ५ (जम्मा वडा ३४)
- नगरपालिका संख्याः १० (जम्मा वडा १०४)
- जिल्ला सदरमुकामः जलेश्वर

खण्डः तीन
जनसाङ्ख्यिक तथा पारिवारिक विवरण

३.१ जनसाङ्ख्यिक विवरण

विवरण	जिल्ला			
	सप्तरी	सिराहा	धनुषा	महोत्तरी
कुल जनसङ्ख्या	७,०६,२५५	७,३९,९५३	८,६७,७४७	७०६९९४
पुरुष	३५१३६८	३,६३,७२४	४,२९,८९३	३४९१५९
महिला	३५४८८७	३,७६,२२९	४,३७,८५४	३५७८३५
घरपरिवार सङ्ख्या	१४६८५४	१,४८,५७१	१,७७,१४३	१३७९०२
परिवारको औसत आकार	४.८१	४.९८	४.९०	५.१३
लैङ्गिक अनुपात	९९.०१	९६.६८	९८.१८	९७.५८
जनघनत्व	५१८	६२३	७३५	७०६
वार्षिक जनसङ्ख्या वृद्धि दर	०.९६	१.४३	१.३४	१.१४
कुल साक्षरता दर	६७.७	६५.१	६५.२	५९.८
पुरुष साक्षरता दर	७८.२	७४.८	७४.६	६८.४
महिला साक्षरता दर	५७.५	५६.०	५६.३	५१.५
अपाङ्गताका भएका जनसङ्ख्याको प्रतिशत	१.५	१.६	१.५	१.६
अपाङ्गताका भएका महिलाहरुको प्रतिशत	१.३	१.४	१.३	१.३
अपाङ्गताका भएका पुरुषहरुको प्रतिशत	१.८	१.९	१.७	१.९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

ग्राफ ३.१ जिल्ला अनुसार साक्षरता दर

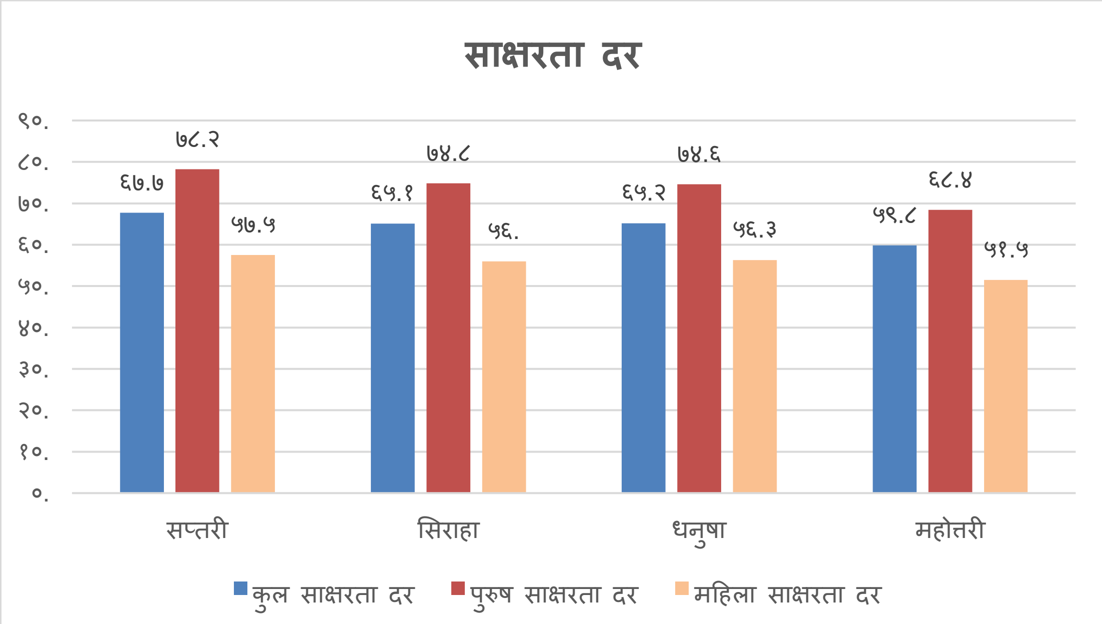

३.२ अनुपस्थित (स्वदेशमा अक्सर बसोबास गर्ने) जनसङ्ख्या

क्षेत्र	अनुपस्थित (अक्सर स्वदेशमाबस्ने)			
	घरपरिवार	जनसङ्ख्या		
		जम्मा	पुरुष	महिला
सप्तरी	९९७२	२३५४८	१५४३५	८११३
सिराहा	६६१६	१५२७५	९८८४	५३९१
धनुषा	९३७८	२३०९०	१४३३२	८७५८
महोत्तरी	७८७०	२०३५४	१२८०९	७५४५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

३.३ अनुपस्थित (विदेशमा अक्सर बसोबास गर्ने) जनसङ्ख्या

क्षेत्र	अनुपस्थित (अक्सर विदेशमाबस्ने)			
	घरपरिवार	जनसङ्ख्या		
		जम्मा	पुरुष	महिला
सप्तरी	२८७८३	३३५१०	३२३३८	११७२
सिराहा	४७९३५	५६४९१	५५५३०	९६१
धनुषा	६१०००	७३६८८	७१९२०	१७६८
महोत्तरी	४२४३६	५२६७४	५१०७०	१६०४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

३.४ जिल्ला अनुसार जनसङ्ख्यामा भएको परिवर्तन तथा वार्षिक जनसङ्ख्या वृद्धिदर

क्षेत्र	जम्मा जनसङ्ख्या		वार्षिक जनसङ्ख्या वृद्धिदर (%)	दश वर्षमा भएको परिवर्तन	
	२०६८	२०७८		परिवर्तन	प्रतिशत
सप्तरी	६३९२८४	७०६२५५	०.९६	६६९७१	१०.४८
सिराहा	६३७३२८	७३९९५३	१.४३	१०२६२५	१६.१
धनुषा	७५४७७७	८६७७४७	१.३४	११२९७०	१४.९७
महोत्तरी	६२७५८०	७०६९९४	१.१४	७९४१४	१२.६५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

ग्राफ ३.२ जिल्ला अनुसार जनसङ्ख्या

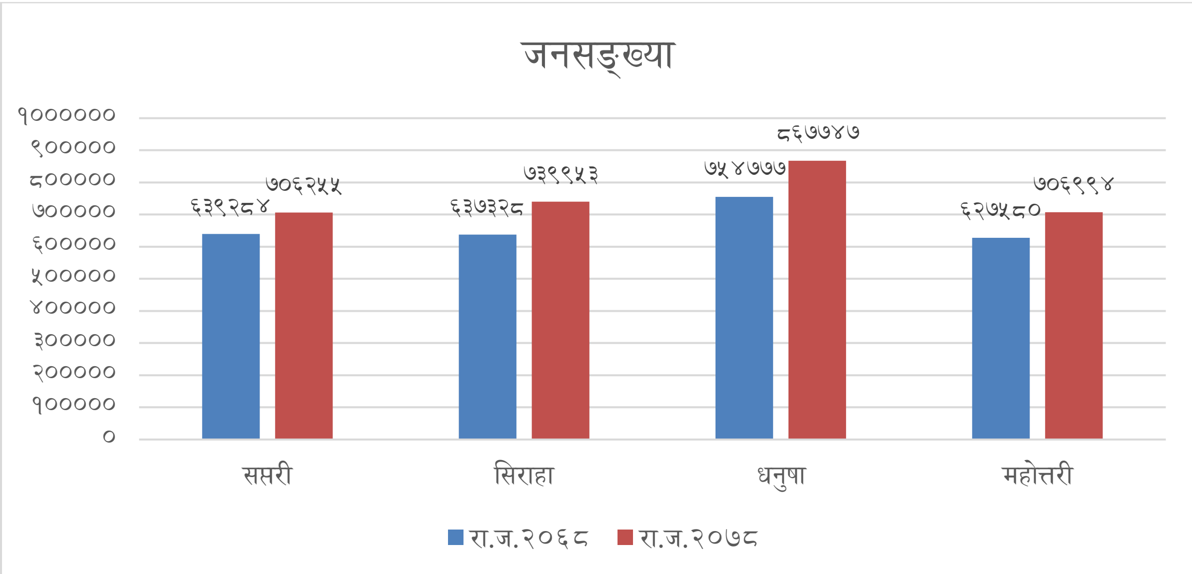

३.५ जिल्ला अनुसार जनसङ्ख्या तथा लैङ्गिक अनुपात

क्षेत्र	जम्मा परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत	लैङ्गिक अनुपात
सप्तरी	१४६८५४	७०६२५५	३५१३६८	४९.७५	३५४८८७	५०.२५	९९.०१
सिराहा	१४८५७१	७३९९५३	३६३७२४	४९.१६	३७६२२९	५०.८४	९६.६८
धनुषा	१७७१४३	८६७७४७	४२९८९३	४९.५४	४३७८५४	५०.४६	९८.१८
महोत्तरी	१३७९०२	७०६९९४	३४९१५९	४९.३९	३५७८३५	५०.६१	९७.५८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

३.६ गाउँपालिका र नगरपालिका अनुसार जनसङ्ख्याको विवरण

क्षेत्र		घरपरिवारको संख्या	जनसङ्ख्या		
			जम्मा	पुरुष	महिला
सप्तरी	जम्मा	१४६८५४	७०६२५५	३५१३६८	३५४८८७
	नगरपालिका जनसङ्ख्या	९२५०६	४४२७८२	२१९३८२	२२३४००

क्षेत्र		घरपरिवारको संख्या	जनसङ्ख्या		
			जम्मा	पुरुष	महिला
	गाउँपालिका जनसङ्ख्या	५४३४८	२६३४७३	१३१९८६	१३१४८७
सिराहा	जम्मा	१४८५७१	७३९९५३	३६३७२४	३७६२२९
	नगरपालिका जनसङ्ख्या	१०४१८४	५१४१७१	२५२६९९	२६१४७२
	गाउँपालिका जनसङ्ख्या	४४३८७	२२५७८२	१११०२५	११४७५७
धनुषा	जम्मा	१७७१४३	८६७७४७	४२९८९३	४३७८५४
	नगरपालिका जनसङ्ख्या	१४६१८१	७१२६३८	३५३९४४	३५८६९४
	गाउँपालिका जनसङ्ख्या	३०९६२	१५५१०९	७५९४९	७९१६०
महोत्तरी	जम्मा	१३७९०२	७०६९९४	३४९१५९	३५७८३५
	नगरपालिका जनसङ्ख्या	१०३५५६	५२४१८१	२५८२७६	२६५९०५
	गाउँपालिका जनसङ्ख्या	३४३४६	१८२८१३	९०८८३	९१९३०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

३.७ उमेर समुह अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

उमेर समुह	सप्तरी	सिराहा	धनुषा	महोत्तरी
०-४ वर्ष	६६९०४	७९२१८	९५७३७	७५३३०
५-९ वर्ष	७२५३७	८६०४४	९९९०६	८३११०
१०-१४ वर्ष	७०९३६	७९७४१	९४३२९	८२०७६
१५-१९ वर्ष	६९०७३	७३२१२	८५०७७	७३४२२
२०-२४ वर्ष	६७१२८	६८८९८	८०७४९	६३६१३
२५-२९ वर्ष	५७३२८	५७६३३	६९२३८	५४३२६
३०-३४ वर्ष	४७९१३	४७९९०	५६२७१	४५०२२
३५-३९ वर्ष	४९८६३	४९२८०	५६९१२	४५६५३
४०-४४ वर्ष	४००१७	३८४७५	४३५६२	३६०८८
४५-४९ वर्ष	३३५८९	३३०३३	३७५३५	३०९६७
५०-५४ वर्ष	३२२४६	३०६९६	३५२०८	२८२५७
५५-५९ वर्ष	२५०६८	२४७४३	२८७१७	२२६५२
६०-६४ वर्ष	२१८६३	२२२६३	२७२७५	२११३३
६५-६९ वर्ष	२००६४	२०२८६	२४२०९	१९३३६
७०-७४ वर्ष	१८०८१	१६३५१	१९३७९	१५१७६
७५-७९ वर्ष	८६८५	७२४३	८१३२	६४९३
८०-८४ वर्ष	२६८६	२५७९	२९९२	२३३२
८५-८९ वर्ष	१२२१	११७७	१३२५	१०७४
९०-९४ वर्ष	५३८	५७३	६३१	४६०
९५ वर्ष वा सो भन्दा बढी	५१५	५१८	५६३	४७४
जम्मा जनसङ्ख्या	**७०६२५५**	**७३९९५३**	**८६७७४७**	**७०६९९४**

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

३.८ धर्म अनुसारको विवरण

धर्म	सप्तरी	सिराहा	धनुषा	महोत्तरी
जम्मा	७०६२५५	७३९९५३	८६७७४७	७०६९९४
हिन्दु	६२४८५४	६६७९६८	७७२१२८	५८४५१३
बौद्ध	१२१३२	८२३४	९७८९	१०९५३
ईस्लाम	६७७८२	६१२४२	८४०८०	१०९९१४
किरात	५८६	९१४	२५६	२१९
क्रिश्चियन	४५५	८१९	११६९	११३७
प्रकृति	५९	७६१	८२	२३०
बोन	१	१	२१३	०
जैन	३८४	१३	३०	२६
बहई	२	१	०	०
शिख	०	०	०	२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

३.९ दश वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरको वैवाहिक अवस्था

क्षेत्र	लिङ्ग	जम्मा जनसङ्ख्या	अविवाहित	विवाहित	विधुवा/विधुर	पारपाचुके	छुट्टिएको	कम्तिमा एक पटक विवाह भएको जनसङ्ख्या
सप्तरी	जम्मा	५६६८१४	१७६६०७	३६५८६७	२३४२५	२७९	६३६	३९०२०७
	पुरुष	२७७०७१	१०२३९९	१६८३१३	६०७०	११२	१७७	१७४६७२
	महिला	२८९७४३	७४२०८	१९७५५४	१७३५५	१६७	४५९	२१५५३५
सिराहा	जम्मा	५७४६९१	१८४९५४	३६४००३	२४८०४	२८१	६४९	३८९७३७
	पुरुष	२७३९९७	१०८५८३	१५८३७८	६६७५	११६	२४५	१६५४१४
	महिला	३००६९४	७६३७१	२०५६२५	१८१२९	१६५	४०४	२२४३२३
धनुषा	जम्मा	६७२१०४	२१७९३५	४२५२१७	२७७५२	३२४	८७६	४५४१६९
	पुरुष	३२२८९०	१३०२७४	१८४२५८	७८५९	१३६	३६३	१९२६१६
	महिला	३४९२१४	८७६६१	२४०९५९	१९८९३	१८८	५१३	२६१५५३
महोत्तरी	जम्मा	५४८५५४	१८७९२१	३३७५०७	२२११९	३१३	६९४	३६०६३३
	पुरुष	२६६१९६	१०९४५६	१४९५४१	६७१४	१५८	३२७	१५६७४०
	महिला	२८२३५८	७८४६५	१८७९६६	१५४०५	१५५	३६७	२०३८९३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

३.१० जिल्ला अनुसार जन्मस्थानको आधारमा जनसङ्ख्या

जिल्ला	लिङ्ग	जम्मा	स्वदेशमा जन्मेका भएका				विदेशमा जन्म	उल्लेख नभएको
			स्वदेशमा जन्मेका जम्मा	यही गाउँपालिका नगरपालिका जन्म भएको	यही जिल्लाको अर्को गा.पा. न.पा.मा जन्म भएको	अर्को जिल्ला		
सप्तरी	जम्मा	७०६२५५	६८१७८४	५३६३४३	१०७४८०	३७९६१	२४४२८	४३
	पुरुष	३५१३६८	३५०४२६	३३३९५३	८३२९	८१४४	९२२	२०
	महिला	३५४८८७	३३१३५८	२०२३९०	९९१५१	२९८१७	२३५०६	२३
सिराहा	जम्मा	७३९९५३	७१७८६३	५७३७५२	९७४४६	४६६६५	२२००७	८३
	पुरुष	३६३७२४	३६२४२६	३४८३५७	८०४०	६०२९	१२६०	३८
	महिला	३७६२२९	३५५४३७	२२५३९५	८९४०६	४०६३६	२०७४७	४५
धनुषा	जम्मा	८६७७४७	८३५४७२	६३४४९६	११६१५३	८४८२३	३२२१६	५९
	पुरुष	४२९८९३	४२७५६७	३९२९६७	१२६०५	२१९९५	२२९३	३३
	महिला	४३७८५४	४०७९०५	२४१५२९	१०३५४८	६२८२८	२९९२३	२६
महोत्तरी	जम्मा	७०६९९४	६७७३७५	५४९३५२	७०३५९	५७६६४	२९५७५	४४
	पुरुष	३४९१५९	३४७७०३	३३२४५२	५०९८	१०१५३	१४३७	१९
	महिला	३५७८३५	३२९६७२	२१६९००	६५२६१	४७५११	२८१३८	२५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

३.११ परिवारको आकार अनुसारको विवरण

क्षेत्र	कुल घरपरिवार	परिवारको आकार								
		१ जना	२ जना	३जना	४ जना	५ जना	६जना	७ जना	८ जना	९जना र सोभन्दा बढीव्यक्तिहरू
सप्तरी	१४६८५४	४२८८	१४७५३	२००८३	३३८९२	२९३७४	१९४०६	१०८०१	६३४०	७९१७
सिराहा	१४८५७१	३९३६	१३०२५	१९९१९	३२४७३	३०२९४	२०२५१	११५७३	७२६९	९८३१
धनुषा	१७७१४३	५४५१	१७३४६	२४३८९	३८२६४	३५९१५	२३३७६	१३२४०	७८९७	११२६५
महोत्तरी	१३७९०२	३९४०	१२५३८	१६७२५	२६८७३	२७९००	१९९३३	१२०५८	७६०१	१०३३४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

३.१२ परिवारमुलिको लिङ्ग अनुसार परिवार संख्या

क्षेत्र	जम्मा परिवार संख्या	पुरुष परिवारमुली भएका परिवार		महिला परिवारमुली भएका परिवार	
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
सप्तरी	१४६८५४	११३७१३	७७.४३	३३१४१	२२.५७
सिराहा	१४८५७१	१०२६००	६९.०६	४५९७१	३०.९४
धनुषा	१७७१४३	१२०८२२	६८.२१	५६३२१	३१.७९
महोत्तरी	१३७९०२	१००७३५	७३.०५	३७१६७	२६.९५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

३.१३ उमेर समुह अनुसार परिवारमुलीको संख्या

क्षेत्र	लिङ्ग	जम्मा परिवार संख्या	परिवारमुलीको उमेर							
			०-१४	१५-१९	२०-२९	३०-३९	४०-४९	५०-५९	६०-६९	७० वा सोभन्दा बढी
सप्तरी	जम्मा	१४६८५४	६७	६८५	१६२१२	३३६९९	३३९६५	२९१२२	२०२०६	१२८९८
	पुरुष	११३७१३	५३	४८३	१०३३५	२२८९३	२७०८५	२५०५३	१७१८३	१०६२८
	महिला	३३१४१	१४	२०२	५८७७	१०८०६	६८८०	४०६९	३०२३	२२७०
सिराहा	जम्मा	१४८५७१	१८६	१०५५	१७७२८	३६५५०	३४५९७	२७९६७	१९९१४	१०५७४
	पुरुष	१०२६००	१२९	६४७	८५७२	२०६६३	२४६५०	२३०८३	१६३६८	८४८८
	महिला	४५९७१	५७	४०८	९१५६	१५८८७	९९४७	४८८४	३५४६	२०८६
धनुषा	जम्मा	१७७१४३	१४२	१३७५	२१२३७	४३३९०	४०१८३	३३००३	२५०३७	१२७७६
	पुरुष	१२०८२२	१०५	७८८	९५३६	२४१७८	२८१०९	२६९६३	२०८७१	१०२७२
	महिला	५६३२१	३७	५८७	११७०१	१९२१२	१२०७४	६०४०	४१६६	२५०४
महोत्तरी	जम्मा	१३७९०२	९९	७३३	१४७८३	३२७६९	३२३९१	२६२६८	१९८९०	१०९६९
	पुरुष	१००७३५	७८	४४१	७७२४	१९८८८	२४४८९	२२२८०	१६९९२	८८४३
	महिला	३७१६७	२१	२९२	७०५९	१२८८१	७९०२	३९८८	२८९८	२१२६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

३.१४ घरको स्वामित्व अनुसार परिवार संख्या

क्षेत्र	जम्मा परिवार संख्या	घरको स्वामित्व			
		आफ्नै	भाडामा	संस्थागत	अन्य
सप्तरी	१४६८१६	१४३६२८	१२४५	६१२	१३३१
सिराहा	१४८५४९	१४४३७६	१९०४	७०२	१५६७
धनुषा	१७७०९१	१६८४३९	६८०९	१०५०	७९३
महोत्तरी	१३७८८६	१३४१५३	२१६४	३६१	१२०८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

३.१५ घरको जगको बनोट अनुसार घरपरिवार संख्या

क्षेत्र	जम्मा परिवार संख्या	माटोको जोडाई भएको ईँटा/ढुङ्गा	सिमेन्टको जोडाई भएको ईँटा/ढुङ्गा	ढलान पिल्लर सहितको	काठ/बाँसको खम्बा गाडेको	अन्य
सप्तरी	१४६८१६	१७४८८	४०६९०	२४९९९	६२७२९	९१०
सिराहा	१४८५४९	१४५७२	४९५९३	२६६८८	५६७३१	९६५
धनुषा	१७७०९१	१६२५८	५९०४१	४०६९२	६०१७९	९२१
महोत्तरी	१३७८८६	११४८८	४३२४६	२३३५४	५९२८२	५१६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

३.१६ घरको बाहिरी गारो अनुसार घरपरिवार संख्या

क्षेत्र	जम्मा	माटोको जोडाई भएको ईंटा/ढुङ्गा	सिमेन्टको जोडाई भएको ईंटा/ढुङ्गा	काठ/ फल्याक	बाँसजन्य सामग्री	काचो ईंटा	जस्ता/ टिन/ च्यादर	प्रिफ्याब	अन्य
सप्तरी	१४६८१६	१३५५६	६०७३३	३७३७	६६७९०	२५७	६५८	९७	९८८
सिराहा	१४८५४९	१३६२४	७३००५	४८९१	५५४०३	१८७	३०२	९	११२८
धनुषा	१७७०९१	१५२७९	९६८३५	५१६४	५७९२०	१९०	१७९	९	१५१५
महोत्तरी	१३७८८६	१०५२३	६२८११	४९८८	५८१८१	१८४	१११	१४	१०७४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

३.१७ घरको छानाको बनोट अनुसार घरपरिवारको संख्या

क्षेत्र	जम्मा	जस्ता/टिन/ च्यादर	सिमेन्ट ढलान	खर/ पराल/ छवाली	टायल/खपडा / झिँगटी	ढुङ्गा/स्लेट	काठ/ फल्याक	माटो	अन्य
सप्तरी	१४६८१६	८९९८९	३९७६८	९५२५	६२५८	४२६	३८८	०	४६२
सिराहा	१४८५४९	५६४९४	५१६८३	१२३१५	२६७०३	४००	५६२	०	३९२
धनुषा	१७७०९१	२१६१९	७८८३२	६४४१	६८५८७	५९९	७१८	०	२९५
महोत्तरी	१३७८८६	७५७७	४६६१६	६६८५	७५२०२	४५०	११९२	०	१६४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

३.१८ घरको भुईको बनोट अनुसार घरपरिवारको संख्या

क्षेत्र	जम्मा	माटो	काठको फलक/बांस	ईंटा/ढुङ्गा	सिरेमिक टाइल	सिमेन्ट	अन्य
सप्तरी	१४६८१६	९२४७४	१९१४	२९५०	१६३२	४७४०८	४३८
सिराहा	१४८५४९	८९१२५	२२३६	३१९९	२०३६	५१४५७	४९६
धनुषा	१७७०९१	८९५५०	२६९२	३८५६	३३३२	७७२२५	४३६
महोत्तरी	१३७८८६	८४५२४	२२०१	२७३४	२०८७	४५९२९	४११

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

३.१९ खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवार संख्या

क्षेत्र	जम्माघर परिवार संख्या	धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/ पाइप (घरपरिसर बाहिर)	ट्युबवेल/ हातेपम्प	ढाकिएको इनार/ कुवा	खुला इनार/कुवा	मूल धारा	खोला/ झरना	जार/ बोतल	अन्य
सप्तरी	१४६८१६	४६४५	२०९०	१३७१६४	५८८	१०८४	२०७	६३	२१२	७६३
सिराहा	१४८५४९	१५०५९	८२६२	११६७५९	१५३५	४०७४	६८९	२८५	३७८	१५०८
धनुषा	१७७०९१	२०६४५	६९९९	१३३३७८	१९१३	१०४१२	१५२९	११४	५४२	१५५९
महोत्तरी	१३७८८६	२७६३१	१४०७०	८७१९२	१०१५	२१३७	२२३१	४७	९४	३४६९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

३.२० परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या

क्षेत्र	जम्मा घर परिवार संख्या	इन्धनको प्रकार						
		काठ/दाउरा	एल.पी. ग्याँस	बिजुली	गुइँठा/गोरहा	बायोग्याँस	मट्टीतेल	अन्य
सप्तरी	१४६८१६	८०९९५	१९०८२	१०७७	४४७१५	६७२	२४	२५१
सिराहा	१४८५४९	८६८७०	३३१८६	१११३	२६५३५	७११	१९	११५
धनुषा	१७७०९१	८७५९९	६६३१३	११५०	२०७६८	५७९	२८	६५४
महोत्तरी	१३७८८६	८८२२३	३७२१९	७१७	१००५८	१२७५	४२	३५२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

३.२१ बत्ति बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोतका अनुसार परिवारको विवरण

क्षेत्र	जम्मा	बिजुली	सोलार/सौर्यउर्जा	मट्टीतेल	बायोग्याँस	अन्य
सप्तरी	१४६८१६	१४४२०१	६७५	१४९६	७४	३७०
सिराहा	१४८५४९	१४६३४५	९३९	८८३	७५	३०७
धनुषा	१७७०९१	१७५३५४	५७६	८५९	४८	२५४
महोत्तरी	१३७८८६	१३५६७३	५०६	११९४	६१	४५२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

३.२२ परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या

क्षेत्र	जम्मा	फ्लस भएको (सार्वजनिक ढल)	फ्लस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
सप्तरी	१४६८१६	३३९०	३७७९८	८४८२६	१९८३	१८८१९
सिराहा	१४८५४९	३६९७	५३०३५	७६७०९	१४१९	१३६८९
धनुषा	१७७०९१	४१९६	७४९६८	७४२४९	१३५७	२२३२१
महोत्तरी	१३७८८६	३३१०	४०२३०	७२१५१	९४७	२१२४८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

३.२३ जिल्लागत रुपमा घरायसी साधन/सुविधाहरु प्रयोग गर्ने परिवार संख्या

क्षेत्र	सप्तरी	सिराहा	धनुषा	महोत्तरी
जम्मा	१४६८१६	१४८५४९	१७७०९१	१३७८८६
कुनै पनि सुविधा नभएको घरपरिवार	९०८१	६८२०	५८०४	७०२४
कम्तिमा एउटा सुविधा भएको घरपरिवार	१३७७३५	१४१७२९	१७१२८७	१३०८६२
रेडियो सुविधा	२४९७०	३७३५४	३५५१९	२२०९५
टेलिभिजन	५९९६४	६८१६६	९२१८४	६०८२४
ल्याण्डलाइन टेलिफोन	१९९७	२३३४	२८६७	१३१६
मोबाइल फोन(साधारण)	१०७९६३	१०१९०२	११८८९३	९४१५४
स्मार्ट मोबाइल फोन	८६०१६	१०४५३८	१३३९०४	९५९५४
कम्प्युटर/ल्यापटप	९५४८	१२७२६	१७४१४	९१०५
इन्टरनेट सुविधा	१८०६१	३७६०५	५२५८२	३१९५२
कार/जीप/भ्यान	१५३८	२१६९	२४५६	१५३४
मोटरसाइकल/स्कुटर	४०००१	५०२६३	६३४६४	४१६५०
साइकल	१०२५५८	९७४९८	११३८२३	८५४१९
विद्युतीय पंखा	११३७९८	११८२४८	१४९६८८	११२४१८
रेफ्रिजरेटर	१४३५९	१५७८६	२१२९८	११८०४
वाशिङ्ग मशिन	१४३६	१३६२	२६७६	१०७२
एयर कन्डिसनर	४४४	६४६	११३१	३६९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

३.२४ परिवारमा महिलाको नाममा भएको घरजग्गा अनुसार परिवार संख्या

क्षेत्र	जम्मा परिवार संख्या	महिलाको स्वामित्वमा				
		घर मात्र भएका	जग्गामात्र भएका	घरजग्गा दुवै भएका	घरजग्गा दुवै नभएका	उल्लेखनभएको
सप्तरी	१४६८१६	३६५३	१९३०३	१४६०९	१०७१२२	२१२९
सिराहा	१४८५४९	३१९६	१८१६५	१६३७५	१०७९८५	२८२८
धनुषा	१७७०९१	४८४२	२१०२१	२६४९६	१२२२२५	२५०७
महोत्तरी	१३७८८६	२९३७	१५१७७	१६८५८	१००६३५	२२७९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

खण्डः चार

वार्षिक कार्यक्रम, भौतिक तथा वित्तीय प्रगति

४.१ राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयबाट संचालित तालिम तथा गोष्ठी कार्यक्रममा यस कार्यालयबाट सहभागी कर्मचारीहरूको विवरण

क्र.सं.	सहभागीको नाम	हालको पद	तालिम तथा गोष्ठीको विवरण	स्थान	मिति
१	तीर्थराज चौलागाई	निर्देशक	वार्षिक समीक्षा गोष्ठी	काभ्रे	२०८१/०४/२५देखि २०८१/०४/३० सम्म
२	शिव नारायण महतो	निर्देशक	PCSM प्रशिक्षण कार्यक्रममा सहभागी	काठमाडौं	२०८१/०५/१७देखि २०८१/०७/१० सम्म
			SBR सम्बन्धी तालिम	लालगढ	२०८१/०९/२५देखि २०८१/०९/२८ सम्म
३	प्रवीण कुमार चौधरी	तथ्याङ्क अधिकृत	निजी शिक्षण संस्था सर्वेक्षण सम्बन्धी तालिम	धुलीखेल	२०८१/१२/११देखि २०८१/१२/१७ सम्म
४	ज्ञानी शाह	सुपरिवेक्षक	NMICS सम्बन्धी तालिम	जावलाखेल	२०८१/०५/२६देखि २०८१/०५/३१ सम्म
			वेवसाइट निर्माण सम्बन्धि गोष्ठी	धुलीखेल	२०८१/०८/१७देखि २०८१/०८/१८ सम्म
			SBR सम्बन्धी तालिम	लालगढ	२०८१/०९/२५देखि २०८१/०९/२८ सम्म
			व्यवसायिक कुखरापालन तथा अस्थायी बाली सर्वेक्षण सम्बन्धी तालिम	लालगढ	२०८१/१०/२६देखि २०८१/११/०२ सम्म
५	प्रमोद कुमार मण्डल	सुपरिवेक्षक	STATA सम्बन्धी तालिम	नुवाकोट	२०८१/०९/२६देखि २०८१/१०/०२ सम्म
			व्यवसायिक कुखरापालन तथा अस्थायी बाली सर्वेक्षण सम्बन्धी तालिम	लालगढ	२०८१/१०/२६देखि २०८१/११/०२ सम्म
			ICP सम्बन्धी गोष्ठीमा सहभागी	धुलीखेल	२०८१/११/१०देखि २०८१/११/१४ सम्म
६	जितेन्द्र बैठा	सुपरिवेक्षक	NPIHS सम्बन्धी तालिम	धुलीखेल	२०८१/०९/२५देखि २०८१/०९/२९ सम्म
			NPIHS सम्बन्धी तालिम	चितवन	२०८१/१०/०८देखि २०८१/१०/१२ सम्म
७	रुपेश कुमार झा	सुपरिवेक्षक	आन्तरिक पर्यटन सम्बन्धी तालिम	काठमाडौं	२०८१/०५/२६देखि २०८१/०५/३० सम्म
			आन्तरिक पर्यटन सम्बन्धी गोष्ठी	पोखरा	२०८१/११/०६देखि २०८१/११/०९ सम्म
८	राजेश कुमार साह	गणक	आन्तरिक पर्यटन सम्बन्धी तालिम	काठमाडौं	२०८१/०५/२६देखि २०८१/०५/३० सम्म
			आन्तरिक पर्यटन सम्बन्धी गोष्ठी	पोखरा	२०८१/११/०६देखि २०८१/११/०९ सम्म

क्र.सं.	सहभागीको नाम	हालको पद	तालिम तथा गोष्ठीको विवरण	स्थान	मिति
९	विजय कुमार यादव	गणक	आन्तरिक पर्यटन सम्बन्धी तालिम	काठमाडौं	२०८१/०५/२६ देखि २०८१/०५/३० सम्म
			आन्तरिक पर्यटन सम्बन्धी गोष्ठी	पोखरा	२०८१/११/०६देखि २०८१/११/०९ सम्म
			निजी शिक्षण संस्था सर्वेक्षण सम्बन्धी तालिम	जनकपुरधाम	२०८१/१२/२६देखि २०८१/१२/२९ सम्म
१०	अमरनाथ साह	गणक	व्यवसायिक कुखरापालन तथा अस्थायी बाली सर्वेक्षण सम्बन्धी तालिम	लालगढ	२०८१/१०/२६देखि २०८१/११/०२ सम्म
११	रंजित कुमार सिंह (थारु)	खरिदार	व्यवसायिक कुखरापालन तथा अस्थायी बाली सर्वेक्षण सम्बन्धी तालिम	लालगढ	२०८१/१०/२६देखि २०८१/११/०२ सम्म
१२	मनोहर भगत	खरिदार	व्यवसायिक कुखरापालन तथा अस्थायी बाली सर्वेक्षण सम्बन्धी तालिम	लालगढ	२०८१/१०/२६देखि २०८१/११/०२ सम्म
			निजी शिक्षण संस्था सर्वेक्षण सम्बन्धी तालिम	जनकपुरधाम	२०८१/१२/२६देखि २०८१/१२/२९ सम्म
			NPIHS सम्बन्धी तालिम	चितवन	२०८१/१०/०८देखि २०८१/१०/१२ सम्म

४.२ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषाबाट सञ्चालित तालिम तथा गोष्ठीहरुको विवरण

क्र.सं.	तालिम/गोष्ठीको नाम	स्थान	सञ्चालनमिति		लाभान्वित सहभागी संख्या			कैफियत
			देखि	सम्म	रा.त.का.	त.स.का.	अन्य निकाय	
१	तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय मार्फत स्थानिय तहमा राष्ट्रिय तथ्यगत विवरण (NDP) को कार्यान्वयन सम्बन्धी समिक्षा गोष्ठी, लालगढ, धनुषा	लालगढ, धनुषा	२०८१।०८।१६	२०८१।०८।१६	-	५	३७	
२	तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय मार्फत स्थानिय तहमा राष्ट्रिय तथ्यगत विवरण (NDP) को कार्यान्वयन सम्बन्धी समिक्षा गोष्ठी, जलेश्वर, महोत्तरी	जलेश्वर, महोत्तरी	२०८१।०८।१८	२०८१।०८।१८	-	५	२७	
३	स्थानीय तहमा राष्ट्रिय तथ्यगत विवरण (NDP) को कार्यान्वयन सम्बन्धी समिक्षा गोष्ठी, सिराहा	जि.स.स.सिराहा	२०८२।०२।२२	२०८२।०२।२२	-	७	२४	

क्र.सं.	तालिम/गोष्ठीको नाम	स्थान	सञ्चालनमिति		लाभान्वित सहभागी संख्या			कैफियत
			देखि	सम्म	रा.त.का.	त.स.का.	अन्य निकाय	
	न.पा., सिराहा जिल्ला							
४	तथ्याङ्कीय साक्षरता तथा क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी गोष्ठी, सिराहा, सिराहा जिल्ला	जि.स.स.सिराहा	२०८२।०२।२३	२०८२।०२।२३	-	७	३७	
५	स्थानीय तहमा राष्ट्रिय तथ्यगत विवरण (NDP) को कार्यान्वयन सम्बन्धी समिक्षा गोष्ठी, राजविराज, सप्तरी जिल्ला	जि.स.स.सप्तरी	२०८२।०२।२८	२०८२।०२।२८	-	६	३०	
६	तथ्याङ्कीय साक्षरता तथा क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी गोष्ठी, राजविराज, सप्तरी जिल्ला	जि.स.स.सप्तरी	२०८२।०२।२९	२०८२।०२।२९	-	६	५०	
७	तथ्याङ्कीय साक्षरता तथा क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी गोष्ठी, लक्ष्मीनियाँ, धनुषा जिल्ला	लक्ष्मीनियाँ गा.पा.को सभाहल, धनुषा	२०८२।०३।१३	२०८२।०३।१३	-	५	३४	
८	तथ्याङ्कीय साक्षरता तथा क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी गोष्ठी, जलेश्वर, महोत्तरी जिल्ला	जि.प्र.का.को सभाहल, जलेश्वर, महोत्तरी	२०८२।०३।१८	२०८२।०३।१८	-	५	५१	
९	आर्थिक गणनाको तथ्याङ्क आवश्यकता विषयमा सरोकारवालाहरुसँग अन्तरक्रिया गोष्ठी कार्यक्रम, जलेश्वर, महोत्तरी	जि.प्र.का.को सभाहल, जलेश्वर, महोत्तरी	२०८२।०३।२२	२०८२।०३।२२	-	५	३७	
१०	आर्थिक गणनाको तथ्याङ्क आवश्यकता विषयमा सरोकारवालाहरुसँग अन्तरक्रिया गोष्ठी कार्यक्रम, जनकपुरधाम, धनुषा	जि.प्र.का.को सभाहल, जनकपुरधाम, धनुषा	२०८२।०३।२९	२०८२।०३।२९	-	१०	५१	

४.३ आ.व.२०८१/०८२ को कार्यक्रमको प्रगति

क्र.सं.	क्रियाकलाप	एकाई	धनुषा	
			वार्षिक लक्ष्य	असार महिनासम्मको प्रगति
१	वार्षिक राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क सङ्कलन	जिल्ला	४	४
२	त्रैमासिक राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क सङ्कलन	पटक	१२	१२
३	त्रैमासिक ओद्योगिक उत्पादन तथा मूल्य सूचकाङ्कको तथ्याङ्क सङ्कलन	पटक	४	४
४	अन्तर्राष्ट्रिय तुलना कार्यक्रम (IComparison Program) सम्बन्धी मूल्यको तथ्याङ्क संकलन	पटक	३	३
५	कृषि तथ्यांक संकलन एवं संकलनमा सहजीकरणको लागि अगुवा किसान (नियमित र नयाँ जिल्लामा समेत)लाई यातायात खर्च र फिल्ड सुपरिवेक्षण	पटक	१२	१२
६	निर्माणक्षेत्रको सर्वेक्षणको लागि तथ्यांक संकलन	पटक	१२	१२
७	नेपाल तथ्याङ्कीय रजिष्टर निर्माण तथ्याङ्क अध्यावधिकको तथ्याङ्क संकलन	संख्या	३५	३५
८	निजी शिक्षण संस्था सर्वेक्षणको स्थलगत तथ्यांक संकलन	संख्या	२०	२०
९	आन्तरिकपर्यटक सर्वेक्षणको स्थलगत तथ्याङ्क सङ्कलन	पटक	३३	३३
१०	NPISHs सर्वेक्षण स्थलगत मूल तथ्याङ्क सङ्कलन	पटक	११	११
११	व्यवसायिक कुखुरापालन सर्वेक्षणको स्थलगत मूल तथ्याङ्क सङ्कलन	संख्या	२६	२६
१२	मत्स्यतथा वन तथ्याङ्कको सूचीकरण	संख्या	३	२
१३	तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय (जिल्ला) मार्फत स्थानीय तहमा राष्ट्रिय तथ्यगत विवरण (NDP) को अद्यावधिक	संख्या	१४	४
१४	पालिका प्रोफाईल तयारीको लागि तथ्यांक संकलन,तथ्यांक प्रविष्टि,सम्पादन, सुपरिवेक्षण तथा छपाई	प्रतिशत	०	०
१५	Ratio method of Population Projection प्रयोग गरी तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय अन्तर्गतका सबै स्थानीय तहहरूको Population Profile अद्यावधिक	प्रतिशत	१००	०
१६	वार्षिकप्रगति प्रतिवेदन २०८१ को प्रगति	पटक	१	०
१७	ब्रोसरतयारी तथा छपाई कार्य	प्रतिशत	१००	१००
१८	गणना तथा सर्वेक्षणहरुसँग सम्वन्धित सरोकारवालाहरुसँग अन्तर्क्रिया तथा छलफल	पटक	१	०
१९	विभिन्नस्थानीय तहहरुमा तथ्याङ्कीय साक्षरता तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन	पटक	४	४
२०	अस्थायी बाली	संख्या	१४	१४
२१	व्यवसायिक आलुखेती सर्वेक्षण	संख्या	०	०
२२	तथ्यांक संकलनका लागि खटिने करारका गणकको लागि ४ महिनाको तलब डाटा Entry अवधी समेत (Rebasing को लागि)	प्रतिशत	१००	०
२३	निजी शिक्षण संस्था सर्वेक्षणको स्थलगत तथ्यांक संकलन कार्यको अनुगमन तथा निरिक्षण (जिल्लाको लागि)	प्रतिशत	१००	१००
२४	विविध खर्च (फोटोकपी तथा कार्यलय सञ्चालन खर्च)	प्रतिशत	१००	१००

क.सं.	क्रियाकलाप	एकाई	धनुषा	
			वार्षिक लक्ष्य	असार महिनासम्मको प्रगति
	(रा.ले.Rebasing सम्बन्धि कार्यको)			
२५	तथ्यांक संकलन र अनुगमन तथा सुपरिवेक्षणका लागि खटिने गणकको दैनिक भ्रमण भत्ता रकम करार गणकको लागि समेत (रा.ले.Rebasing सम्बन्धि कार्यको)	प्रतिशत	१००	१००
२६	विभिन्न सूचकहरु सहितको प्रदेश वस्तुगत विवरण तयारी तथा प्रकाशन	प्रतिशत	१००	१००
२७	निजी शिक्षण संस्था सर्वेक्षणको तथ्यांक संकलनका लागि खटिने गणकको तलब/दैनिक भ्रमणभत्ता रकम (करार र काजमा लिने दुवै गणकको लागि)	प्रतिशत	१००	१००
२८	कृषि उत्पादक मूल्य अन्तर्गत अगुवा कृषकलाई प्रोत्साहन खर्च	जना	१०	१०
२९	आर्थिक गणनाको तथ्याङ्क आवश्यकता विषयमा सरोकारवालसग प्रदेश /जिल्ला तहमा अन्तर्क्रिया /गोष्ठी	पटक	२	२
३०	तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय (जिल्ला) मार्फत स्थानीय तहमा राष्ट्रिय तथ्यगत विवरण (NDP) को कार्यान्वयन सम्बन्धि समिक्षा गोष्ठी (यातायात खर्च समेत)	पटक	४	४

४.४ आ.व.२०८१/०८२ को भौतिक तथा वित्तिय प्रगति

गत आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को कार्यक्रमको भौतिक प्रगति ९२.५ प्रतिशत र वित्तीय प्रगति ७६.५ प्रगति रहेका छन् । समग्र वितीय प्रगति ७८.७ प्रतिशत रहेका छन् ।

बजेट उपशिर्षक नं. ३०१०८०१२३/१२४(रकम रु. हजारमा)

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलापहरु	एकाइ	वार्षिक लक्ष्य				चौथो त्रैमासिक अवधिसम्मको लक्ष्य			चौथो त्रैमासिक अवधिसम्मको भौतिकप्रगति			चौथो त्रैमासिक अवधिसम्मको खर्च		कैफियत
			परिमाण	भार	सुरु वजेट	अन्तिम बजेट (रोका पछि)	परिमाण	भार	वजेट	परिमाण	भार	प्रतिशत	रकम रु.	प्रतिशत	
अ.	**पूंजीगतखर्च अन्तर्गतकाकार्यक्रमहरु**				७००	७००		३.३	७००		३.३	१००	६९९.४	९९.९	
१	मेशिनरी तथा औजार (कार्यालय संचालनका लागि आवश्यक मेशिनरी खरिद)	प्रतिशत	१००	२.७	६००.०	६००.०	१००	२.८	६००.०	१००	२.८	१००.०	५९९.८	१००.०	
२	फर्निचर तथा फिक्चर्स (कार्यालयका लागि आवश्यक फर्निचर तथा फिक्चर्स)	प्रतिशत	१००	०.४	१००.०	१००.०	१००	०.५	१००.०	१००	०.५	१००.०	९९.६	९९.६	
आ	**चालु खर्च अन्तरगतकाकार्यक्रमहरु**				६७५८	५६०४.२			५६०४			१००	४१९०.७	७४.८	
१	त्रैमासिक राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क सङ्कलन तथा अनुगमन	पटक	१२	०.९	२००.०	१७६.२	१२	०.८	१७६.२	१२	०.८	१००.०	१५६.६	८८.९	
२	वार्षिक राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क सङ्कलन तथा अनुगमन	जिल्ला	४	१.१	२४०.०	२०६.७	४	१.०	२०६.७	४	१.०	१००.०	१९६.८	९५.२	
३	व्यावसायिक कुखुरापालन सर्वेक्षण सुचिकरण कार्यको स्थलगत तथ्याङ्क सङ्कलन तथा निरिक्षण गर्न	पटक	१	०.८	१७०.०	१७०.०	१	०.८	१७०.०	१	०.८	१००.०	१७०.०	१००.०	
४	व्यावसायिक कुखुरापालन सर्वेक्षणको मुख्य फिल्ड कार्य तथा निरिक्षण	पटक	१	०.७	१६०.०	१२०.०	१	०.६	१२०.०	१	०.६	१००.०	१२०.०	१००.०	
५	त्रैमासिक औधोगिक उत्पादन तथा मुल्य सुचकाङ्कको लागि तथ्याङ्क संकलन तथा सुपरिवेक्षण कार्य गर्ने	पटक	४०	१.४	३२०.०	२६२.९	४०	१.२	२६२.९	४०	१.२	१००.०	१५५.५	५९.१	
६	अन्तर्राष्ट्रिय तुलना कार्यक्रम (International Comparison Program) सम्बन्धि मुल्य तथ्याङ्क संकलन र	पटक	३	०.४	९६.०	९०.३	३	०.४	९०.३	३	०.४	१००.०	९०.३	१००.०	

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलापहरु	एकाइ	वार्षिक लक्ष्य				चौथो त्रैमासिक अवधिसम्मको लक्ष्य			चौथो त्रैमासिक अवधिसम्मको भौतिकप्रगति			चौथो त्रैमासिक अवधिसम्मको खर्च		कैफियत
			परिमाण	भार	सुरु वजेट	अन्तिम बजेट (रोका पछि)	परिमाण	भार	वजेट	परिमाण	भार	प्रतिशत	रकम रु.	प्रतिशत	
	सुपरिवेक्षण गर्ने														
७	कृषि तथ्याङ्क संकलन एवं संकलनमा सहजीकरणको लागि अगुवा किसान (नियमित र नयाँ जिल्लामा समेत) लाई यातायात खर्च र फिल्ड सुपरिवेक्षण	पटक	१२	०.४	९६.०	७८.७	१२	०.४	७८.७	१२	०.४	१००.०	७४.५	९४.७	
८	निर्माण क्षेत्रको सर्वेक्षणको लागि तथ्याङ्क संकलन (नियमित र नयाँसमेत) तथा सुपरिवेक्षण कार्य गर्ने	पटक	१२	०.५	१२०.०	९९.८	१२	०.५	९९.८	१२	०.५	१००.०	९७.३	९७.६	
९	नेपाल तथ्याङ्कीय रजिष्टर निर्माण तथ्याङ्क अध्यावधिक	पटक	३५	१.६	३५०.०	३३४.५	३५	१.६	३३४.५	३५	१.६	१००.०	३१२.०	९३.३	
१०	नेपाल तथ्याङ्कीय रजिष्टर निर्माण तथ्याङ्क अध्यावधिक सुपरिवेक्षण	जिल्ला	३	०.२	५१.०	४९.३	३	०.२	४९.३	३	०.२	१००.०	४४.२	८९.७	
११	मत्स्य तथा वन तथ्याङ्क अध्यावधिक गर्ने कार्यको लागि तथ्याङ्क संकलन	पटक	३	०.७	१५०.०	११४.०	३	०.५	११४.०	३	०.५	१००.०	९३.९	८२.४	
१२	तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय (जिल्ला) मार्फत स्थानीय तहमा राष्ट्रिय तथ्यगत विवरण (NDP) को कार्यान्वयनको अनुगमन	पटक	१४	०.६	१४०.०	१०९.१	१४	०.५	१०९.१	१४	०.५	१००.०	४८.५	४४.४	
१३	तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय (जिल्ला) मार्फत स्थानीय तहमा राष्ट्रिय तथ्यगत विवरण (NDP) को कार्यान्वयन सम्बन्धि समिक्षा गोष्ठी (यातायात खर्च समेत)	पटक	४	१.८	४००.०	३३४.७	४	१.६	३३४.७	४	१.६	१००.०	२८७.८	८६.०	
१४	गणना तथा सर्वेक्षणसंग सम्बन्धित सरोकारवालाहरुसंग अन्तर्किया तथा छलफल	पटक	२	०.९	२००.०	१५०.०	२	०.७	१५०.०	२	०.७	१००.०	०.०	०.०	
१५	NPISHs सम्बन्धि सुचिकरण गर्ने तथा	पटक	१	०.२	४०.०	३०.०	१	०.१	३०.०	१	०.१	१००.०	०.०	०.०	

क.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलापहरु	एकाइ	वार्षिक लक्ष्य				चौथो त्रैमासिक अवधिसम्मको लक्ष्य			चौथो त्रैमासिक अवधिसम्मको भौतिकप्रगति			चौथो त्रैमासिक अवधिसम्मको खर्च		कैफियत
			परिमाण	भार	सुरु वजेट	अन्तिम बजेट (रोका पछि)	परिमाण	भार	वजेट	परिमाण	भार	प्रतिशत	रकम रु.	प्रतिशत	
	अध्यावधिक गर्ने														
१६	वार्षिकप्रगति प्रतिवेदन २०८१	पटक	१	०.१	३०.०	२२.५	१	०.१	२२.५	१	०.१	१००.०	०.०	०.०	
१७	आर्थिक गणनाको तथ्याङ्क आवश्यकता विषयमा सरोकारवालासंग प्रदेश/जिल्ला तहमा अन्तर्क्रिया/गोष्ठी	पटक	२	०.५	११८.०	८८.५	२	०.४	८८.५	२	०.४	१००.०	८५.०	९६.०	
१८	जिल्लामा आर्थिक गणनाको प्रश्नावली परिक्षण	जिल्ला	२	०.३	६०.०	५९.२	२	०.३	५९.२	२	०.३	१००.०	५६.८	९६.०	
१९	आन्तरिक पर्यटन सर्वेक्षणको स्थलगत तथ्याङ्क सङ्कलनको लागि भ्रमण खर्च	पटक	३३	५.०	११२२.०	९५२.९	३३	४.५	९५२.९	३३	४.५	१००.०	८३७.८	८७.९	
२०	कृषि उत्पादन मुल्य अन्तर्गत अगुवा कृषकलाई प्रोत्साहन खर्च	जना	१०	०.३	६०.०	४५.०	१०	०.२	४५.०	१०	०.२	१००.०	०.०	०.०	
२१	ब्रोसर तयारी तथा छपाई कार्य	प्रतिशत	१००	०.९	२००.०	१८६.३	१००	०.९	१८६.३	१००	०.९	१००.०	१८६.०	९९.८	
२२	निजी शिक्षण संस्था सर्वेक्षणको तथ्याङ्क संकलनको लागि खटिने गणकको तलब/ दैनिक भ्रमणभत्ता रकम (करार र काजमा लिने दुवै गणकको लागि)	जना	१	१.२	२६०.०	२५७.५	१	१.२	२५७.५	१	१.२	१००.०	२५४.२	९८.७	
२३	विभिन्न सूचकहरु सहितको प्रदेश वस्तुगत विवरण तयारी तथा प्रकाशन	प्रतिशत	१००	३.६	८००.०	६१८.२	१००	२.९	६१८.२	१००	२.९	१००.०	४५२.०	७३.१	
२४	तथ्याङ्क संकलनका लागि खटिने करारका गणकको लागि ४ महिनाको तलब डाटा इन्ट्री समेत (रा.ले. Rebasing सम्बन्धि कार्यको)	जना	१	०.०	१०.०	७.५	१	०.०	७.५	०	०.०	०.०	०.०	०.०	
२५	तथ्याङ्क संकलन र अनुगमन तथा सुपरिवेक्षणका लागि खटिने गणकको दैनिक भ्रमण भत्ता रकम करारगणकको लागि समेत (रा.ले. Rebasingसम्बन्धि कार्यको)	प्रतिशत	१००	१.३	३००.०	२३५.३	१००	१.१	२३५.३	१००	१.१	१००.०	१८४.३	७८.३	

क.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलापहरु	एकाइ	वार्षिक लक्ष्य				चौथो त्रैमासिक अवधिसम्मको लक्ष्य			चौथो त्रैमासिक अवधिसम्मको भौतिकप्रगति			चौथो त्रैमासिक अवधिसम्मको खर्च		कैफियत
			परिमाण	भार	सुरु वजेट	अन्तिम बजेट (रोका पछि)	परिमाण	भार	वजेट	परिमाण	भार	प्रतिशत	रकम रु.	प्रतिशत	
२६	गणना तथा सर्वेक्षणसंग सम्बन्धित सरोकारवालाहरुसंग अन्तर्किया तथा छलफल (रा.ले. Rebasingसम्बन्धि कार्यको)	पटक	१	०.१	३०.०	२२.५	१	०.१	२२.५	१	०.१	१००.०	०.०	०.०	
२७	विविध खर्च (फोटोकपी तथा कार्यालय संचालन खर्च)(रा.ले. Rebasingसम्बन्धि कार्यको)	प्रतिशत	१००	०.१	२५.०	२५.०	१००	०.१	२५.०	१००	०.१	१००.०	२४.९	९९.६	
२८	निजी शिक्षण संस्था सर्वेक्षणको स्थलगत तथ्याङ्क संकलन कार्यको अनुगमन तथा निरिक्षण (जिल्लाको लागि)	प्रतिशत	१००	०.०	१०.०	७.५	१००	०.०	७.५	१००	०.०	१००.०	७.५	१००.०	
२९	विभिन्नस्थानीय तहहरुमा तथ्याङ्कीय साक्षरता तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन	पटक	४	१.८	४००.०	३००.०	४	१.४	३००.०	४	१.४	१००.०	२५४.७	८४.९	
३०	Ratio method of Population Projection प्रयोग गरी तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय अन्तर्गतका सबै स्थानीय तहहरुको Population Profile अध्यावधिक गर्ने कार्यक्रम	प्रतिशत	१००	२.७	६००.०	४५०.०	१००	२.१	४५०.०	०	०.०	०.०	०.०	०.०	
इ	**विविध कार्यक्रम खर्च**				**३४०.१**	**३४०.१**			**३४०.१**				**३४०.१**	**१००.०**	
१	अन्तराष्ट्रिय तुलना कार्यक्रम विविध शिर्षक	प्रतिशत	१००	०.४	८०.०	८०.०	१००	०.४	८०.०	१००	०.४	१००.०	८०.०	१००.०	
२	C O P अस्थायी बाली सर्वेक्षण विविध शिर्षक	प्रतिशत	१००	०.६	१३७.४	१३७.४	१००	०.७	१३७.४	१००	०.७	१००.०	१३७.४	१००.०	
३	NPISHs सम्बन्धी तथ्यांक संकल्न तथा अनुगमन	प्रतिशत	१००	०.५	१२२.७	१२२.७	१००	०.६	१२२.७	१००	०.६	१००.०	१२२.७	१००.०	
ई	**अनुगमनतथामूल्यांकनखर्च**				**३४४**	**३४४**			**१७०.०**				**१४४.९**	**८५.२**	

क.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलापहरु	एकाइ	वार्षिक लक्ष्य				चौथो त्रैमासिक अवधिसम्मको लक्ष्य			चौथो त्रैमासिक अवधिसम्मको भौतिकप्रगति			चौथो त्रैमासिक अवधिसम्मको खर्च		कैफियत
			परिमाण	भार	सुरु वजेट	अन्तिम बजेट (रोका पछि)	परिमाण	भार	वजेट	परिमाण	भार	प्रतिशत	रकम रु.	प्रतिशत	
१	अनुगमन मूल्याङ्क र भ्रमण खर्च	प्रतिशत	१००	१.५	३४४.०	३४४.०	१००	०.८	१७०.०	१००	०.८	१००.०	२१५.४	१२६.७	
	कार्यक्रमजम्मा				७४४२.१	६२८८.२		२९.०	६११४.२		२६.९	९२.५	४६७५.६	७६.५	
ख.	**प्रशासनिकखर्च**			६३.६	१४२३७.०	१४२४९.०			१४२४९.०				११२०४.३	७८.६	
	चालु			९६.९	२१६७९.१	२०५३७.२			२०३६३.२				१५८७९.९	७८.०	
ग.	**कुलजम्मा**			१००.०	२२३७९.१	२१२३७.२			२१०६३.२				१६५७९.३	७८.७	

४.५ बेरुजु

यस कार्यालयको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को आन्तरिक लेखा परिक्षण गर्दा बेरुजु शुन्य रहेको छ।

४.६ अनुगमन तथा निरीक्षण

यस कार्यालयबाट संचालित कार्यक्रमहरूको निरीक्षण तथा अनुगमन कार्य तथ्याङ्क संकलन शुरुवातसँगै वा कार्यक्रम संचालन अवधिभित्र कार्यक्रमको प्रकृति हेरी गरिदै आएको छ। कार्यक्रमहरूको फिल्ड निरीक्षण गर्दा गणक वा उत्तरदाता वा दुवैसँग प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष सम्पर्क राखिन्छ। कार्यक्रम संचालन हुँदाको बखत बेलाबेलमा राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयबाट कार्यक्रमको प्रभावकारिताको लागि फिल्ड निरीक्षण तथा कार्यालय अनुगमन हुदै आएको छ। कार्यालय अनुगमनको क्रममा आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयका प्रमुख तथ्याङ्क अधिकारी श्री मधुसुदन बुर्लाकोटी ज्यूबाट यस कार्यालयको अनुगमन भएको थियो। प्रमुख तथ्याङ्क अधिकारी श्री मधुसुदन बुर्लाकोटी सहित निर्देशक श्री ढुण्डीराज लामिछाने, निर्देशक श्री राजन सिलवाल, तथ्याङ्क अधिकृत श्री दिनानाथ लम्साल सरहरुले यस कार्यालयको अनुगमन गर्नुभएको थियो। त्यसैगरी निर्देशक श्री वेद प्रकाश ढकाल, निर्देशक श्री महेशचन्द्र प्रधान, निर्देशक श्री लोक बहादुर खत्री , निर्देशक श्री ऋषिराम सिग्देल, तथ्याङ्क अधिकृत श्री विमल भट्टराईले यस कार्यालयको अनुगमन गर्नुभएको थियो। त्यसैगरी घर परिवार सर्वेक्षण शाखाका निर्देशक श्री मनोहर घिमिरे, निर्देशक श्री जय कुमार शर्मा, तथ्याङ्क अधिकृत श्री किशोर के.सी.ले यस कार्यालयको अनुगमन गर्नुभएको थियो। प्रतिष्ठान गणना तथा सर्वेक्षण शाखाका निर्देशक श्री पृथ्वी विजय सिजापति, तथ्याङ्क अधिकृत श्री लक्ष्मण कँडेलले यस कार्यालयको अनुगमन गर्नुभएको थियो। त्यसै गरी राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयका उप-प्रमुख तथ्याङ्क अधिकारी श्री मुन्नी कुमारी चौधरी, निर्देशक श्री पदमराज पाण्डे, निर्देशक श्री तिर्थराज बरालले यस कार्यालयको अनुगमन गर्नुभएको थियो।

खण्डः पाँच

जिन्सी सम्बन्धी विवरण

५.१ आ.व.२०८१/०८२ को खप्ने जिन्सी मालसामानको वार्षिक विवरण

क्र.सं.	संकेत नं.	जिन्सीमालसामानको नाम	एकाई	परिमाण	जम्मा मूल्य
१	६११२११	मोटरसाइकल	पिस/थान	५	१७५९०१.१०
२	६११२११७	कार	पिस/थान	१	३९७७५००.००
३	६११२११९	साइकल	पिस/थान	७	२२००१.१०
४	६११२२१	डेक्सटप कम्प्युटर	पिस/थान	१९	४६१६२३.१४
५	६११२२१२	ल्यापटप	पिस/थान	२५	७८१०५१.८०
६	६११२२१२	ट्यावलेट	पिस/थान	६	४०७८०.५६
७	६११२२१४	राउटर	पिस/थान	२	६५००.००
८	६११२२१५	फोटोकपी मेशिन	पिस/थान	२	११२००.००
९	६११२२१६	टेलिभिजन	पिस/थान	१	८७९९९.९९
१०	६११२२१६	टेलिफोन	पिस/थान	१	५००.००
११	६११२२१८	प्रिन्टर	पिस/थान	१५	१५९५५५.९५
१२	६११२२१८	Scanner	पिस/थान	२	१९९४९.९९
१३	६११२२१८	फ्याक्स मेशिन	पिस/थान	४	२४२२७.१०
१४	६११२२१९	प्रोजेक्टर	पिस/थान	४	१६९३९४.१०
१५	६११२२१९	अन्य कम्प्युटर उपकरण	पिस/थान	१	०.१०
१६	६११२२१९	हार्ड ड्राईभ	पिस/थान	१	१०९००.००
१७	६११२२२१	सिलिङ पंखा	पिस/थान	३८	५२१७८.६०
१८	६११२२२१	टेबुल पंखा	पिस/थान	२	१.१०
१९	६११२२२१	एयर कन्डीसनर	पिस/थान	१	७९८९९.९९
२०	६११२२२१	पम्प (पानी तान्ने)	पिस/थान	१	९६००.००
२१	६११२२२१	फ्रिज	पिस/थान	१	२७५००.००
२२	६११२२२१	भ्याकुम क्लिनर	पिस/थान	१	१.००
२३	६११२२२१	यु पि एस	पिस/थान	८	५३००२.००
२४	६११२२२१	ब्याट्री (Battery BDC)	पिस/थान	७	१६१९०८.५०
२५	६११२२२१	वाल पंखा	पिस/थान	६	२६३९९.९६
२६	६११२२२१	स्टेबिलाइजर	पिस/थान	४	१४६९१.२०
२७	६११२२२१	मिक्स्चर	पिस/थान	१	०.१०
२८	६११२२२१	आयरन	पिस/थान	१	२५००.००
२९	६११२२२१	इन्भर्टर	पिस/थान	२	२९०४२.००
३०	६११२२२१	स्टेन्ड पंखा	पिस/थान	९	३५६६८.५०
३१	६११२२२१	मोटर (पानी तान्ने)	पिस/थान	३	२०९३८.८५
३२	६११२२२१	ए.सी.	पिस/थान	५	४४९४४९.९८
३३	६११२२३१	Moisture Meter(मोइश्चर मिटर)	पिस/थान	१	३९०९०.००

क.सं.	संकेत नं.	जिन्सीमालसामानको नाम	एकाई	परिमाण	जम्मा मूल्य
३४	६११२२३५	टेबुल	पिस/थान	२७	१०३४४१.३८
३५	६११२२३५	कुर्चि	पिस/थान	४९	४६०४२.९०
३६	६११२२३५	दराज	पिस/थान	१	१४१२५.००
३७	६११२२३५	सोफासेट	पिस/थान	१०	९२३८१.४०
३८	६११२२३५	स्टिल दराज	पिस/थान	२९	१७५२८१.००
३९	६११२२३५	एजुकेटीभ टेबल	पिस/थान	३	५५८८३.००
४०	६११२२३५	रिभल्भिङ चेयर	पिस/थान	२०	१६१४७३.००
४१	६११२२३५	टि टेबल	पिस/थान	८	१७१९३.१०
४२	६११२२३५	कम्प्युटर टेबल	पिस/थान	५	२३८४८.१०
४३	६११२२३५	बेन्च	पिस/थान	२	५००१.००
४४	६११२२३५	खाट पलङ लोबेड	पिस/थान	९	२७२१५.००
४५	६११२२३५	र्‍याक	पिस/थान	६	२००४.१०
४६	६११२२३५	काठको दराज	पिस/थान	४	१०१६८.००
४७	६११२२३५	फुल सेक्रेटरी टेबुल	पिस/थान	८	७५०००.४४
४८	६११२२३५	अन्य फर्निचर	पिस/थान	१	६०००.००
४९	६११२२३५	भिजिटर टुल (Visitor Tool)	पिस/थान	६	९५४८.५०
५०	६११२२३५	white Board(ह्वाइटबोर्ड)	पिस/थान	१	१.००
५१	६११२२३५	भिजिटर चेयर(Visitor Chair)	पिस/थान	१२	५०१७०.००
५२	६११२२३५	झुला कुर्सी(Hanging Chair)	पिस/थान	१	७८२५.२५
५३	६११२२३५	अफिस टेबल(Office Table)	पिस/थान	१	३८९८५.००
५४	६११२२३९	ह्वाइट बोर्ड	पिस/थान	१	४५२०.००
५५	६११२२३९	चेक राइटर	पिस/थान	१	९३५०.००
५६	६११२२३९	साइन बोर्ड	पिस/थान	२	७५०.००
५७	६११२२३९	सेफ	पिस/थान	१	१.००
५८	६११२२३९	उजुरी पेटिका	पिस/थान	१	२३००.००
५९	६११२२३९	सूचना पाटी	पिस/थान	२	६९२५.१०
६०	६११२२३९	ग्याँस सिलिन्डर	पिस/थान	२	२७७६.००
६१	६११२२३९	बोर्ड(कार्यालय,कार्यालयप्रमुख)	पिस/थान	१	३०००.००
६२	६११२२३९	ग्याँस चुल्हो	पिस/थान	२	५८०१.००
६३	६११२२३९	डेक्ची	पिस/थान	१	१२९०.००

५.२ अभिलेख व्यवस्थापन

५.२.१ निर्णय फाइलहरुको अभिलेख

कार्यालयको प्रशासन फाँट र लेखा फाँटबाट उठान भएका निर्णय फाइल तथा तत् सम्बन्धी कागजातहरुको सुची तथा पञ्जिकरण बनाउने र व्यवस्थित गरी राख्नको लागि ती फाँटहरुमा छुट्टै दराजको व्यवस्था गरिएको छ । त्यसै गरी स्टाफ मिटिङमा निर्णय भएका र अन्य निकायबाट निर्णय भई प्राप्त हुन आएका कागजातहरुको अभिलेख तयार गरी राखिएको छ ।

५.२.२ प्रकाशन तथा प्रतिवेदनहरुको अभिलेख ब्यवस्थापन

राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयबाट प्रकाशित, तथ्याङ्क समन्वय कार्यालयहरुबाट प्रकाशित र अन्य कार्यालयहरुबाट प्रकाशित भएका पुस्तक तथा प्रतिवेदनहरु केही पुस्तकालय कक्षमा र केही वितरणका लागि सुरक्षित राखिएको छ । त्यस्ता सबै प्रकाशनहरुको अद्यावधिक सूची त्यस कक्षमा कार्यरत सुपरिवेक्षकले र निजको अनुपस्थितिमा गणकले राख्ने ब्यवस्था गरिएको छ ।

खण्डः छ

जनशक्ति सम्बन्धी विवरण

६.१ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषाको दरबन्दी विवरण

क्र.सं.	सेवा/समुह	श्रेणी/तह	पद	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कैफियत
१.	नेपाल आ.यो.त./तथ्याङ्क	रा.प. द्वितीय	तथ्याङ्क समन्वय अधिकारी	१	
२.	नेपाल आ.यो.त./तथ्याङ्क	रा.प. तृतीय	तथ्याङ्क अधिकृत	२	
३.	नेपाल आ.यो.त./तथ्याङ्क	रा.प.अनं. प्रथम	सुपरिवेक्षक	४	
४.	नेपाल प्रशासन/लेखा	रा.प.अनं. द्वितीय	सहलेखापाल	१	
५.	नेपाल आ.यो.त./तथ्याङ्क	रा.प.अनं. द्वितीय	गणक	३	
६.	नेपाल प्रशासन/सा.प्र.	रा.प.अनं. द्वितिय	खरिदार	२	
७.	नेपाल प्रशासन/सा.प्र.	श्रेणी विहिन	का.स.	२	
जम्मा				१५	

६.२ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषामा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

सि.नं.	कर्मचारीको नाम,थर	पद	सम्पर्क नम्बर	ईमेल	कैफियत
१.	शिव नारायण महतो	तथ्याङ्क समन्वय अधिकारी	९८५४०५११५४	shivnarayanjnk@gmail.com	
२.	प्रवीण कुमार चौधरी	तथ्याङ्क अधिकृत	९८४४१९२३५०	prabinjnk@gmail.com	
३.	महेश्वर बरई	तथ्याङ्क अधिकृत	९८४७२६०८७४	baraimaheshwar1@gmail.com	
४.	ज्ञानी शाह	सुपरिवेक्षक	९८४४०६९२८५	gyanishah5@gmail.com	
५.	प्रमोद कुमार मण्डल	सुपरिवेक्षक	९८०७८७१३२६	mpramod391@gmail.com	
६.	जितेन्द्र बैठा	सुपरिवेक्षक	९८५२०५८५५७	jitendrenu43@gmail.com	
७.	रुपेश कुमार झा	सुपरिवेक्षक	९८०७८५३१५२	rupeshsmart33@gmail.com	
८.	विजय यादव	गणक	९८६०८११६२६	vijay90694@gmail.com	
९.	अमरनाथ साह	गणक	९८४४३२९८२९	sahamarnath29829@gmail.com	
१०.	राजेश कुमार साह	गणक	९८४४५६९०६९	rajeshsah2073@gmail.com	
११.	रंजित कुमार सिंह थारू	खरिदार	९८६५०८३४०९	ranjitksingh9@gmail.com	
१२.	मनोहर भगत	खरिदार	९८४४५३४५२६	bhagatmanohar019@gmail.com	
१३.	सेठलाल दास	का.स.	९८१४२२२९८२	-	
१४.	अमित कर्ण	का.स.	९८४२८३८८६१	akarna867@gmail.com	करार

खण्डः सात

विविध

७.१ तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषाको स्थापना भएपछि हालसम्मका कार्यालय प्रमुखहरुको विवरण

क्र.सं.	पद	नाम,थर	देखि	सम्म	कैफियत
१.	तथ्याङ्क समन्वय अधिकारी	तिर्थराज चौलागाईं	२०८१/०४/०१	२०८१/०७/०२	
२.	नि. तथ्याङ्क समन्वय अधिकारी	प्रवीण कुमार चौधरी	२०८१/०७/०३	२०८२/०२/०४	
३.	नि. तथ्याङ्क समन्वय अधिकारी	शिव नारायण महतो	२०८२/०२/०५	२०८२/०३/०७	
४.	तथ्याङ्क समन्वय अधिकारी	शिव नारायण महतो	२०८२/०३/०८	हालसम्म	

७.२ पुस्तकालयको स्थापना र प्रयोग

तथ्याङ्क समन्व कार्यालय, धनुषामा पुस्तकालय तथा सुचना कक्षको स्थापना गरिएको छ। कार्यालयको तेस्रो तलामा पुस्तकालय तथा सूचना कक्ष रहेको छ। पुस्तकालयमा कुर्ची, टेबल आदिको व्यवस्था गरी सर्वसाधारणहरुलाई अध्ययन गर्न सर्वसुलभ गरिएको छ। पुस्तकालयमा मागेको बखत तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने गरी कर्मचारीको व्यवस्था समेत गरिएको छ। कार्यालय समय भरी पुस्तकालय कक्ष खुला रहने गरेको छ। राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयका प्रकाशन, तथ्याङ्क समन्वय कार्यालयहरुको प्रकाशन र अन्य निकायका प्रकाशनहरु पुस्तकालयमा राखिएको छ।

७.३ तथ्याङ्कीय परामर्श

यस कार्यालयबाट मधेश प्रदेशका प्रदेश नीति तथा योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय, स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय लगायत विभिन्न मन्त्रालय तथा निर्देशनालयहरु, जिल्ला स्थित तथ्याङ्क उत्पादन गर्ने निकायहरु जस्तै- जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालयमा रहेको सूचना तथा अभिलेख केन्द्र, शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ, कृषि ज्ञान केन्द्रको योजना शाखा, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयको तथ्याङ्क शाखा, अन्य संघसंस्थाहरु आदिमा कार्यरत जनशक्तिहरुलाई आवश्यक पर्दा तथ्याङ्कीय राय सल्लाह तथा परामर्श दिदैं आएको छ। जिल्लामा रहेका क्याम्पस तथा विद्यालयहरुलाई जनसङ्ख्या तथा तथ्याङ्कको बारेमा आवश्यकता अनुसारको अवधारणा तथा परामर्श दिदै आएको छ। उपलब्य भएसम्म जिल्ला स्थित हरेक सरकारी निकाय र राजनैतिक दलका कार्यालयमा तथ्याङ्कहरुको वुकलेट वा प्रकाशनहरु उपलब्ध गराइएको छ ।

७.४ अन्य कार्य

कार्यालय प्रमुखको बैठक र अन्य संघसंस्थाहरुबाट संचालित कार्यक्रम, गोष्ठी, बैठक आदिमा कार्यालयको सहभागिता रहँदै आएको छ ।

७.५ सूचना अधिकारी

नेपाल सरकारले सुशासन र पारदर्शिताको अपेक्षा सहित सूचनाको हक सम्बन्धि ऐन, २०६४ जारी गरेको छ। सूचनाको हक सम्बन्धि ऐन अन्तर्गत प्रत्येक सार्वजनिक निकायले सो निकायसंग सम्बन्धित सूचना व्यवस्थापन गर्न तथा नागरिकले मागेको सूचना उपलब्ध गराउन एक सुचना अधिकारीको व्यवस्था गर्नुपर्दछ। सूचनाको हकको कार्यान्वयनका लागि ऐन बमोजिम नियुक्त हुने उक्त अधिकारी नै सूचना अधिकारी हो। आफ्नो निकायमा रहेको वा आफ्नो निकायसंग सम्बन्धित कुनै सूचना माग भएको अवस्थामा उक्त सूचना उपलब्ध भए तत्काल र तत्काल उपलब्ध गराउन नसकिने प्रकृतिको भए सोको कारण खोली निवेदन प्राप्त भएको मितिले १५ दिनभित्र उपलब्ध गराउनुपर्दछ।

यस तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषाले समेत सूचनाको हक कार्यान्वयन गर्न सूचनाको हक सम्बन्धि ऐन, २०६४ अनुसार यस कार्यालयका सुपरिवेक्षक श्री प्रमोद कुमार मण्डललाई सूचना अधिकारीको रुपमा जिम्मेवारी प्रदान गरिएको छ। सुचना अधिकारीलाई कार्यालयको तर्फबाट मोबाइल सीम उपलब्ध गराउनुका साथै हरेक महिना कार्यालयबाट त्यसमा रु. ५००।- को रिचार्ज गरिदै आएको छ। सुचना अधिकारी प्रमोद कुमार मण्डलले यस कार्यालयमा माँग भएका सूचनाहरु समयमै उपलब्ध गराउँदै आउनु भएको छ। सूचना अधिकारी कार्यालयमा उपस्थित नहुँदा समेत सूचना माग्न आउनेलाई कार्यालय प्रमूख तथा अन्य कर्मचारीहरुले सो सम्बन्धि सूचना समयमै उपलब्ध गराउँदै आइरहेको छ। हालसम्म कसैले पनि यस कार्यालयबाट आवश्यक सूचना नपाएको भनि उजुरी दिएको छैन।

७.६ सूचना प्रविधि

सूचना प्रविधिको तीव्र विकासले मानव जीवनका हरेक क्रियाकलापमा व्यापक परिवर्तन आएको छ। सूचना प्रविधि संचालन गर्नका लागि आवश्यक पर्ने सबै भौतिक साधन स्रोत तथा संरचनाहरुको व्यवस्थापन यस कार्यालयमा गरिएको छ। राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयबाट तोकिएको फिल्ड कार्य समयमै सम्पन्न गरी फारमहरुलाई तोकिएको ढाँचामा प्रविष्टी गरी पठाउने गरिदै आएको छ। यसै सन्दर्भमा कार्यालयका कामकारबाहीलाई समेत छिटो, छरितो र पारदर्शिता बनाउनका लागि यस कार्यालयको वेवसाइट निर्माण गरिएको छ। यसमा नियमित रुपमा कार्यालयबाट संचालन भएका कार्यक्रमहरु, प्रकाशनहरु तथा सूचनाहरु अपडेट गर्दै आएको छ। यस कार्यालयको वेवसाइट https://scodhanusha.nsonepal.gov.np/ रहेको छ। वेवसाइटमा विवरणहरु नियमित रुपमा अपडेट गर्नका लागि यस कार्यालयले सुपरिवेक्षक श्री ज्ञानी शाहलाई जिम्मेवारी तोकेको छ।

७.७ समस्या र समाधानका उपाय

७.७.१ समस्या

यस कार्यालयबाट सेवाग्राहीलाई दिइने सेवाहरु तथा त्यसको व्यवस्थापनको सम्बन्धमा निम्न समस्या रहेका छन् ।

- ❖ सेवाग्राहीको माँग बमोजिम प्रकाशनहरु निःशुल्क उपलब्ध गराउन पर्याप्त प्रकाशन नहुनु तर सःशुल्क बिक्री वितरणको माग न्यून रहनु।
- ❖ सेवाग्राहीहरु कार्यालयमा कम आउने हुँदा उनीहरुको वास्तविक समस्या पहिचान गर्न गाह्रो भएको।
- ❖ तथ्याङ्क सम्बन्धी जनचेतना कम हुँदा वितरित प्रकाशनहरु सदुपयोग कम हुन सक्ने देखिएको छ।
- ❖ राज्यको तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने आधिकरीक श्रोत तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय नै हो भन्ने चेतना जनमानसमा नरहेको।
- ❖ कतिपय डाटा प्रदायक निकाय तथा उत्तरदातालाई तथ्याङ्कको महत्वको बारेमा थाह नहुँदा तथ्याङ्क सङ्कलनको क्रममा उत्तरदाताले डाटा दिन हिचकिचाउने तथा आनाकनी गर्ने गरेको पाईन्छ।
- ❖ आफ्नै कार्यालयको भवन अभावले प्रभावकारी रुपमा कार्यालय संचालन तथा जिन्सी व्यवस्थापनमा समस्या भएको।
- ❖ कार्यालयका प्राविधिक कर्मचारीहरुलाई प्रविधिको प्रयोग सम्बन्धि समसमायिक तालिम दिन नसकेको।

७.७.२ समाधानका उपाय

- ❖ जनतालाई दिइने सेवालाई प्रभावकारी रुपमा व्यवस्थापन गर्नको निमित्त राष्ट्रीय तथ्याङ्क कार्यालयबाट प्रकाशित प्रकाशनहरु र तथ्याङ्क समन्वय कार्यालयमा उपलब्ध सूचना तथा तथ्याङ्कलाई वडा स्तरीय सचेतना कार्यक्रम संचालन गरी वितरण गरिनु पर्दछ।
- ❖ तथ्याङ्क उत्पादनकर्ता र तथ्याङ्क प्रयोगकर्ता बीच बेलाबेलामा अन्तर्क्रिया कार्यक्रमहरु संचालन गरिनु पर्दछ।
- ❖ जिल्ला तथ्याङ्क समन्वय समितिलाई कानुनी अधिकार दिई सक्रिय बनाउने नीतिगत व्यवस्था गरिनु पर्दछ।
- ❖ तथ्याङ्क सेवालाई सर्वसुलभ र सरल गराउन जिल्ला स्तरीय प्रकाशनहरु नेपाली भाषामा हुनु पर्दछ।
- ❖ तथ्याङ्कहरु स्थानीय मागमैत्री बनाउन तथ्याङ्क सेवा सुदृढीकरण कार्यक्रम सहितको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन कार्य अगाडि बढाउनु पर्ने देखिन्छ।
- ❖ आम जनमानसलाई तथ्याङ्कको महत्वको बारेमा बझाउन तथ्याङ्कीय साक्षरता कार्यक्रमहरु संचालनमा जोड दिनुपर्ने देखिन्छ।
- ❖ कार्यालयको आफ्नै प्रशासनिक भवनको निर्माण गर्नुपर्ने।
- ❖ कार्यालयका प्राविधिक कर्मचारीहरुलाई बढ्दो आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गरी तथ्याङ्क व्यवस्थापनका लागि नियमित रुपमा समसमायिक तालिम दिनुपर्ने।

७.७ नागरिक वडापत्र

क्र.सं.	सेवाका प्रकार	पेश गर्नुपर्ने कागजात	सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने समय	लाग्ने दस्तुर	जिम्मेवार फाँट/कर्मचारी	कैफियत
१.	गणना सम्बन्धित सूक्ष्म कोरा तथ्याङ्क बिक्री	सूक्ष्म कोरा तथ्याङ्कको प्रयोगको प्रयोजन खुलाई लिखित निवेदन र निवेदकको परिचय पत्रको प्रतिलिपी	राजस्व प्राप्त भएको ३ कार्यदिन भित्र	(क) नेपाल स्थित विद्यालय/क्याम्पस/ विश्वविद्यालयका विद्यार्थी - रु. ४,०००।- (ख) नेपाल स्थित विद्यालय/क्याम्पस/ विश्वविद्यालयका विद्यार्थी बाहेकअन्य नेपालीनागरिक -रु. ५,०००।- (ग) सरकारी निकाय/संस्था/राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था-रु. ८,०००।-	तथ्याङ्क समन्वय अधिकारी वा निजले तोकेको अधिकृत	
२.	सर्वेक्षण सम्बन्धित सूक्ष्म कोरा तथ्याङ्क बिक्री	सूक्ष्म कोरा तथ्याङ्कको प्रयोगको प्रयोजन खुलाई लिखित निवेदन र निवेदकको परिचय पत्रको प्रतिलिपी	राजस्व प्राप्त भएको ३ कार्यदिन भित्र	(क) नेपाल स्थित विद्यालय/ क्याम्पस/ विश्वविद्यालयका विद्यार्थी -रु. २५००।- (ख) नेपाल स्थित विद्यालय/ क्याम्पस/ विश्वविद्यालयका विद्यार्थी बाहेकअन्य नेपाली नागरिक-रु. ३०००।- (ग) सरकारी निकाय/ संस्था/राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था -रु. ५०००।-	तथ्याङ्क समन्वय अधिकारी वा निजले तोकेको अधिकृत	
३.	सरकारी निकाय वा सार्वजनिक संस्थालाई तथ्याङ्क सम्बन्धी कार्यमा सहयोग गर्ने	लिखित निवेदन र निर्णयको प्रतिलिपी			तथ्याङ्क समन्वय अधिकारी वा निजले तोकेको अधिकृत	लाग्ने खर्च सम्बन्धित निकाय वा संस्थाले व्यहोर्नु पर्ने
४.	प्रकाशन वितरण	लिखित निवेदन र निवेदकको परिचय पत्रको प्रतिलिपी	निवेदन प्राप्त भएकै दिन	निःशुल्क	प्रशासन फाँट	
५.	पुस्तकालय सेवा	परिचय खुल्ने कागजात	कार्यालय समयभित्र	निःशुल्क	प्रशासन फाँट	

➢ कार्यालयको नामः तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषा फोन नम्वरः ०४१-५९०८०४(९०४) इमेल ठेगानाः scodhanusha@gmail.com

७.८ कार्यालयसम्म जाने नक्सा

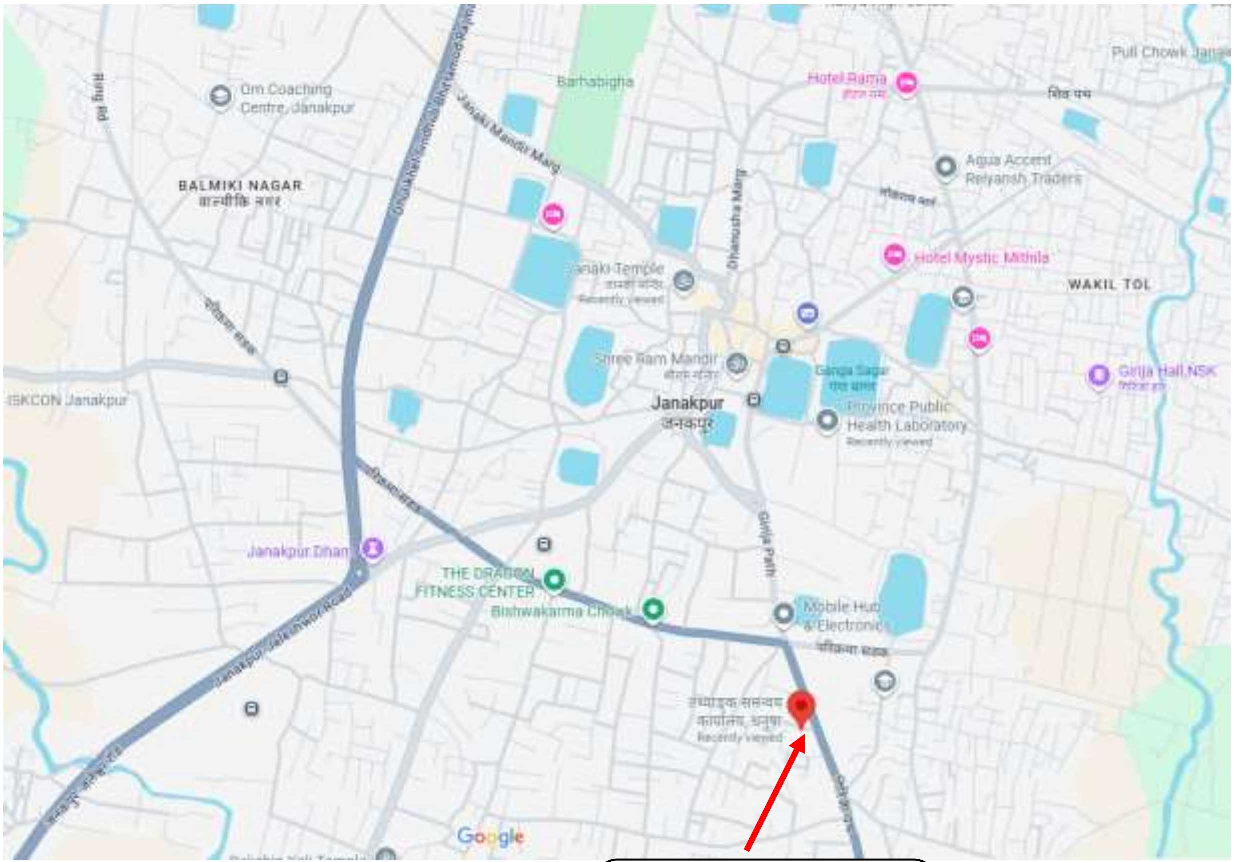

तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषा

तस्विरहरू

१.राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयका उप-प्रमुख तथ्याङ्क अधिकारी श्री हेमराज रेग्मी, निर्देषक श्री गणेश आचार्य लगायत तथ्याङ्क अधिकृत तथा तथ्याङ्क सहायकबाट तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषाको अनुगमन

२.राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयका प्रमुख तथ्याङ्क अधिकारी(सचिव) श्री मधु सुदन बुर्लाकोटी, निर्देषकद्वय श्री ढुण्डीराज लामिछाने र राजन सिलवाल तथा तथ्याङ्क अधिकृत श्री दिनानाथ लम्सालबाट तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषाको अनुगमन

३.सिराहा जिल्लाको जिल्ला समन्वय समितिको सभाहलमा संचालन गरिएको "स्थानीय तहमा राष्ट्रिय तथ्यगत विवरण कार्यान्वयण सम्बन्धी गोष्ठी"

४.सिराहा जिल्लाको जिल्ला समन्वय समितिको सभाहलमा संचालन गरिएको "स्थानीय तहमा तथ्याङ्कीय साक्षरता तथा क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी गोष्ठी"

५.सप्तरी जिल्लाको जिल्ला समन्वय समितिको सभाहलमा संचालन गरिएको "स्थानीय तहमा राष्ट्रिय तथ्यगत विवरण कार्यान्वयण सम्बन्धी गोष्ठी"

६.सप्तरी जिल्लाको जिल्ला समन्वय समितिको सभाहलमा संचालन गरिएको "स्थानीय तहमा तथ्याङ्कीय साक्षरता तथा क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी गोष्ठी"

७.महोत्तरी जिल्लाको जिल्ला प्रशासन कार्यालयको सभाहलमा संचालन गरिएको "स्थानीय तहमा तथ्याङ्कीय साक्षरता तथा क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी गोष्ठी"

८.जिल्ला प्रशासन कार्यालय, महोत्तरीमा आर्थिक गणना सम्बन्धी सरोकारवालासँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम पश्चात सुपरिवेक्षक श्री ज्ञानी शाह, का.स.श्री अमित कर्ण, गणक श्री अमरनाथ साह र त.स.अ.श्री शिव नारायण महतो

केहि प्रमुख धार्मिक तथा पर्यटकिय स्थलहरू

छिन्नमस्ता भगवती मन्दिर, सप्तरी

सहलेस फुलवारी, सिराहा

जानकी मंदिर, धनुषा

जलेश्वरनाथ महादेव मंदिर, महोत्तरी